

Underdånigt betänkande och förslag

angående

Lönereglering m. m.

för

Förvaltningen af Sjöärendena,

afgifvet den 17 Maj 1876

af

I Nåder förordnade Komiterade.

STOCKHOLM
CENTRAL-TRYCKERIET
1876.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Jemlikt Eders Kongl. Maj:ts den 22 Oktober sistlidet år fattade nådiga beslut i afseende å ordningen för de arbeten, som böra af komitén för reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden m. m. utföras, har komitén senast haft under behandling frågan om regleringen af **Förvaltningen af Sjöärendena**, och får nu, sedan

arbetet härmed blifvit afslutadt, i underdånighet framlägga regleringsförslag i afseende å detta embetsverk.

Förvaltningens af Sjöärendena framställning 1873.

Uti inledningen till sitt underdåniga betänkande den 9 Juni 1875 i fråga om enahanda reglering för Kammarkollegium har komitén redogjort för Förvaltningens af Sjöärendena framställning i dess till komitén remitterade underdåniga skrifvelse den 28 November 1873, i de delar, som angå lönebelopp, aflönings fördelning i lön och tjänstgöringspenningar, ålderstillägg, villkoren för åtnjutande af tjänstgöringspenningar och ålderstillägg, tjänsters förening och vikaries godtgörelse. I öfrigt anförde Förvaltningen i berörda skrifvelse hufvudsakligen följande.

Vidkommande frågan, huruvida någon tjänst inom Förvaltningen kunde indragas eller med annan befattning inom verket förenas, hade, genom tid efter annan vidtagna förändringar i embetsverkets stat och senast genom interimstatsen den 21 December 1871, tjänstemannapersonalen blifvit så inskränkt, att, enligt Förvaltningens åsigt, ytterligare förminskning deri skulle sätta verket ur stånd att fullgöra de åligganden, som enligt gällande instruktion och andra författningar tillhörde detsamma.

Kansliet utgjordes nemligen endast af en sekreterare, tillika advokatfiskal både hos Förvaltningen och vid flottans station i Stockholm, en registrator och en kanslist, sedan notariatstjänsten genom 1871 års stat blifvit indragen och dess åligganden öfverflyttade på sekreteraren, hvarvid afsetts, att denne vid expeditioners uppsättande eller vid protokollsföring skulle biträdas af kanslisten, emedan det ofta ifrågakomme att uppsätta expeditioner under pågående sessioner, vid hvilka tillfällen sekreterare- och notariebefattningarna icke kunde samtidigt utöfvas af samma person, liksom sekreteraren icke heller kunde vara protokollsförande, när han af sina advokatfiskalsåligganden derifrån hindrades. Kanslisttjänsten vore därför icke att betrakta såsom en renskrifvarebefattning, utan hufvudsakligen såsom biträde åt sekreteraren, hvarigenom det blifvit, till besparing för statsverket, möjligt att, med bibehållande af en tjänst inom den lägsta lönegraden, indraga en inom en högre grad; och då vidare under de senare åren så föga biträde varit att påräkna af extra ordinarie tjänstemän inom kansliet, att renskrifning måst till väsentlig del verkställas af oexaminerade personer, hvilka visserligen nöjaktigt utfört detta rent mekaniska arbete, men icke kunnat förordnas att, i händelse af förfall för sekreteraren eller registratorn, förestå deras tjänster, vore det äfven ur denna synpunkt nödvändigt att härtill hafva att tillgå en tjänsteman, som under fast anställning inom Förvaltningens kansli hunnit göra sig förtrogen med dithörande åligganden.

Kammarkontoret åter utgjordes af en kamererare, en kammarförvand, som, jemte skyldigheten att på eget ansvar upprätta den för riksstatsens femte hufvudtitel gemensamma hufvudboken, tillika vore kammerarens närmaste biträde och hade alla revisionsgöromålen sig ålagda, en bokhållare, som, med undantag af hufvudboken, hade att ombesörja all öfrig bokföring, uppgörandet af alla aflöningsuträkningar m. m. och hvilken åligganden blifvit i följd af det nyare reglementet för styrelsen och förvaltningen vid sjöförsvarets stationer högst betydligt tillökade, samt en kammararkrifvare, tillika materialförvaltare, som vore oundgängligen behöflig såsom biträde åt de få öfrige tjänstemännen inom kammarkontoret för att detta skulle kunna medhinna alla sina genom det senast anbefalda redovisningssättet vid Flottans stationer väsentligen ökade göromål på samma gång möjlighet blifvit beredd att indraga tjänster derstädes.

Tillika fäste Förvaltningen uppmärksamheten på det synnerligen önskvärda deri, att de tjänster, å hvilka, i följd af föreskriften i Kongl. brefvet den 30 Oktober 1866, endast förordnanden fått utfärdas, måtte med fullmakt tillsättas, helst några så genomgripande förändringar i sjöförsvarets ekonomiska förvaltning, att de skulle kunna inverka på detta embetsverks tjänstemannapersonal, antagligen icke under den närmaste framtiden vore att emotse, och i öfrigt någon anledning icke syntes vara för handen att ytterligare förlänga ett interimstillstånd, som i flera hänseenden måste menligt inverka på tjänstgöringen. Då det nemligen icke gerna kunde förväntas, att tjänstemän, som vore osäkra i sin ställning inom verket, skulle med odeladt intresse egna sig åt tjänstgöringen derstädes, utan af omtanke för sin framtids betryggande finna sig manade att å andra håll söka utvägar härtill, borde det alltid möta svårighet för ett embetsverk med så ovissa utsigter för tjänstemännen att tillegna sig personer med de egenskaper, som fordrades för en fullt nöjaktig tjänstutöfning, synnerligast under en tid, då den enskilda företagsamhetens ständigt fortgående utveckling erbjöde män med kunskaper och förmåga mera lockande utsigter än tjänstemannabanan, hvars hufvudsakligaste fördel — en större trygghet mot mötande tillfälligheter — skulle väsentligen gå förlorad, om äfven den gjordes beroende af sådana och icke lemnade tjänstemännen tillräcklig visshet att få behålla befattningar, hvilka de under en längre tid med nit och skicklighet förestått.

Aterblick.

Innan komitén går att undersöka i hvad mån förändring och för-
enkling i nuvarande organisation och arbetssätt inom verket kunna finnas
önskvärda, hvilken undersökning bör föregå pröfningen af ofvanberörda
framställning i hvad den angår tjänste- och löneförhållandena, torde det
vara i sin ordning att redogöra för huru flottans ekonomiska öfverstyrelse
hittills varit organiserad, samt för hvad i detta hänseende af sakkunnige
män vid skilda tillfällen föreslagits, för att deraf hemta ledning för om-
dömet om hvad under nuvarande förhållanden må vara det ändamåls-
enligaste.

*Öfverstyrel-
sen för flot-
tan i äldre
tider.*

Hvad äldre tider angår må derom endast följande här erinras. *Amira-
litetskollegium* anses hafva blifvit inrättadt år 1617 och erhöll två år senare
sin första kända organisation, hvilken närmare utvecklades och bestämdes
genom 1634 års regeringsform; och utöfvade detta embetsverk öfverstyrel-
sen öfver flottan så väl i administrativt som militärt hänseende; »dock
konungens rätt och höghet oförkränkt och i ingen måtto förminskad». Till
en början förlagdt till Stockholm, sedermera än till Kalmar, än till Karls-
krona, återflyttades kollegiet först år 1776 till Stockholm, der det sedan
förblef och hade under denna tid än en ganska sjelfständig ställning med
vidsträckt myndighet i flottans angelägenheter, än en mer eller mindre
kringskuren befogenhet i följd deraf, att andra myndigheter med särskilda
updrag vid dess sida upprättades. Efter förflyttningen till Stockholm
minskades kollegiets makt och inflytande allt mera, till dess detsamma år
1791 helt och hållet upplöstes och ersattes först af ett *generalsjömilitie-
kontor* under ledning af statssekreteraren för sjöärendena, och sedermera af
än den ena än den andra institutionen, dervid stundom örlogsflottans öfver-
styrelse var förlagd till Karlskrona under det styrelsen för arméns flotta
hade sitt säte i Stockholm. År 1803 inrättades slutligen *Förvaltningen
af Sjöärendena* såsom en kollegial öfverstyrelse för begge flottorna med en
ganska vidsträckt myndighet, innefattande allt hvad som förr tillhört
Amiralitetskollegium, i afseende på örlogsflottan, och *Krigskollegium* i af-
seende på arméns flotta eller den vanligen s. k. skärgårdsflottan; men
redan efter två år inskränktes den nya institutionens verksamhetsområde
på det sätt, att Förvaltningen skulle ega öfverstyrelsen blott i ekonomiskt
men befälhafvande amiralen i militäriskt hänseende. Då de begge flot-
torna år 1824 blifvit förenade till en, uppdrogs åt Förvaltningen »den
administrativa styrelsen och vården öfver allt hvad som angår rikets för-
svar till sjös samt dess vidmakthållande och förkofran;» men embetsverkets
sjelfständiga ställning inskränktes snart derigenom, att detsamma kom att

*Förvaltning-
en af Sjö-
ärendena.*

ingå såsom ett departement i det år 1827 ånyo upplifvade storamirals-embetet, som skulle utöfva öfverstyrelsen öfver flottan i tre afdelningar, af hvilka den första behandlade hvad som rörde personalen och de militära ärendena, den andra utgjordes af Förvaltningen af Sjöärendena och den tredje omfattade hvad som då benämndes det mekaniska. Storamirals-embetet upphörde år 1840 i följd af departementalstyrelsens införande; och då formerna för administrationen från denna tidpunkt förblifvit till sina hufvuddrag oförändrade, torde här vara lämpligt att närmare redogöra för så väl den ställning Förvaltningen af Sjöärendena i följd af sistnämnda förändring erhöll, som ock de viktigare ändringar häruti eller förslag till sådana, som sedermera förekommit.

Den förnyade instruktion, som för Förvaltningen af Sjöärendena utfärdades den 18 Januari 1841, innehåller i sin 1:a § samma stadgande som instruktionen af år 1824, eller att Förvaltningen »utöfvar den ekonomiska styrelsen och vården öfver allt hvad som angår rikets försvar till sjös samt dess vidmakthållande och förkofran». Förvaltningens åligganden bestämdes vidare genom instruktionens 5:te §, enligt hvilken embetsverket skulle vara Kongl. Maj:t ansvarigt att rikets flotta och försvarsmedel till sjös i alla de delar, som på detsamma ankomme, blefve bragta i så fullkomligt stånd, som med dertill erhållande medel kunde genom tidig omtanke och noggrann hushållning vinnas, äfvensom genom § 6, på grund af hvilken till Förvaltningens befattning, bland annat, skulle höra: allmänna inseendet i ekonomiskt hänseende öfver flottan samt kontrollen öfver medel, materialier och arbetsmanskaf vid stationerna; omsorgen ej mindre för fartygens tjenstbarhet, vidmakthållande, förseende med sina behof och bemannande samt så väl fartygens som till sjöförsvaret hörande byggnaders och inrättningars af alla slag högsta förbättring, än äfven för sjötruppernas underhåll, utredning och beklädnad; hvarförutan Förvaltningen ålåge att anmäla förslag rörande nya fartygscerter samt sådana mekaniska eller andra uppfinningar och förbättringar, som kunde gagna flottan. Denna instruktion, enligt hvilken alltså öfvervakandet af flottans tjenstbarhet och utveckling i hela dess omfång tillhörde Förvaltningen, fortfor att gälla intill år 1872, då, på sätt komitén blir i tillfälle att här nedan närmare utveckla, Förvaltningen, efter det flera förslag till dess ombildning blifvit framställda, erhöll ett i viss mån ändradt och förminskadt verksamhetsområde. Kollegiet utgjordes dittills af en flaggman såsom chef, två officerare af högre grad vid flottan, förordnade för obestämd tid, samt ett amiralitetskammarråd, hvarjemte i Förvaltningen hade säte och stämma,

Instruktionen af år 1841.

en hvar för sina föredragningsärenden, lotsdirektören på grund af § 2 i instruktionen, sekundchefen för konstruktionskåren enligt Kongl. brefvet den 6 Mars 1845, samt chefen för sjökartekontoret enligt Kongl. brefvet den 23 November 1849.

Komitéförslaget af år 1859.

Den komité, som med anledning af Rikets Ständers underd. skrifvelse den 25 April 1857 förordnades för behandlingen af frågan om styrelse- och förvaltningsverkens organisation, och hvilken komité den 26 Maj 1859 afgaf sitt betänkande, föreslog deruti, beträffande Förvaltningens af Sjöärendena organisation: att sjökartekontoret skulle ställas omedelbart under chefen för Sjöförsvarsdepartementet, i samband med eller vid sidan af departementets kommandoexpedition; att sekundchefen för konstruktionskåren skulle upphöra att i följd af sitt embete vara ledamot i Förvaltningen och konstruktionskontoret förvaltas af en från kåren genom Chefen för Sjöförsvarsdepartementet kommenderad officer; att alla frågor rörande lots-, båk- och fyrinrättningarna skulle upptagas och afgöras af en särskild styrelse med lotsdirektören såsom allena beslutande chef; att åtskilliga af de Förvaltningen åliggande göromål skulle öfverflyttas dels på andra kollegier och dels på stationsbefälet; att Förvaltningen efter dessa ändringars vidtagande skulle upphöra att vara ett rikskollegium och utgöra en styrelse, bestående af en flaggman såsom chef samt en flottans officer af högre grad och ett amiralitetskamrarråd såsom föredragande ledamöter; att i organisationsfrågor, uti frågor om befordringar eller afsked eller om åtal för tjenstefel samt i pröfningsfrågor af allmännare vigt chefen och ledamöterna i denna styrelse skulle deltaga i besluten med lika rösträtt; men att i alla andra frågor chefen skulle ega att ensam besluta och ledamöterna hafva endast rådgifvande stämman med reservationsrätt. Dessa komiténs förslag blefvo dock af Förvaltningen af Sjöärendena i underd. yttrande den 3 Oktober 1859 till största delen afstyrkta.

Sjöförsvarskomiténs förslag 1862.

Jemväl den komité, som den 23 maj 1862 afgaf betänkande angående ordnande af rikets sjöförsvar, yttrade sig, ehuru i korthet, rörande Förvaltningens organisation, och uttryckte dervid såsom sin åsigt, att Förvaltningen eller det embetsverk, som kunde komma att i dess ställe inrättas, borde få sin befattning inskränkt till uppbärande, fördelande och redovisande af alla för sjöförsvaret beviljade ordinarie och extra anslag; granskning af stationsbefälhafvarnes, lotsdirektörens och chefens för sjökartekontoret statsrequisitionsförslag; dessa förslags anmälning till nådig pröfning och stadfästelse genom utfärdade årliga stater; tillsynen och kontrollen derå, att dessa stater icke öfverskredes samt att medel och persedlar rätte-

ligen användes; dispositionen af anslag till durchmarsch-, transport-, rese- och traktamentskostnader, samt afgifvande af årlig berättelse till Kongl. Maj:t om hushållningen med flottans alla tillgångar och om derå uppkomna besparingar, äfvensom af alla utlåtanden, utredningar och uppgifter rörande flottans ekonomi, hvilka af Kongl. Maj:t eller Chefen för Sjöförsvarsdepartementet infordrades; — och skulle alltså enligt detta förslag från Förvaltningens verksamhetsområde skiljas öfverinseendet öfver arbetena vid stationerna äfvensom skyldigheten att handlägga frågor af teknisk natur.

Vidare framställes af den komité, som den 30 Oktober 1866 förordnades för afgifvande af förslag till ordnande af sjöförsvarets ekonomiska förvaltning m. m., och hvilken den 15 Juni 1868 afgaf sitt underdåniga utlåtande, detaljerade förslag till i fråga varande embetsverks ombildning, för hvilka förslag här torde böra närmare redogöras.

Komitéförslag af år 1868.

Ehuru medgifvande, att den förmedlande verksamhet, Förvaltningen af Sjöärendena utöfvade i sin egenskap af mellaninstans mellan Kongl. Maj:t och stationsbefälhafvarne, i flera fall icke vore utan nytta, antogo dock komiterade, enligt berörda utlåtande, att fördelen deraf ingalunda kunde uppväga de olägenheter, hvilka såsom en naturlig följd af omgången uppkomme, äfven utan afseende på förvaltningskostnaden, hvilken kunde icke oväsentligt nedsättas i händelse ärendenas behandling förenklades; hvarför ock komiterade ansågo Förvaltningen af Sjöärendena kunna upphöra och de ärenden, i hvilka någon sjelfständig afgörande rätt varit samma embetsverk tilldelad, öfverlemnas åt stationsbefälhafvarne, samt endast i några få undantagsfall förbehållas Kongl. Maj:t, de der i alla händelser inskränkte sig till endast sådana frågor, hvilka antingen bort hänskjutas till Kongl. Maj:t eller för hvilkas afgörande nådigt bemyndigande bort inhemtas. Så väl af det skäl, att åtminstone den ena utaf sjövapnets två hufvudafdelningar, den dåvarande flottan, måste vara betydligt aflägsnad från högsta styrelsens säte och i följd deraf hvar och en af dessa afdelningar, ehuru med hvarandra i många hänseenden, såsom artilleri, beklädnad, fartygs- och maskinbyggnad m. m., egande ett nära samband, det oaktadt måste, hvad verkställighetsåtgärder vidkomme, lyda under särskilda chefer, som ock med hänsyn till den väsentliga fördel, som kunde uppkomma deraf, att Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, såsom högste ledaren näst Kongl. Maj:t af departementets angelägenheter, till sin disposition utan omgång erhöle all den sakkännedom, som det maktpåliggande embetet kräfde, ansågo komiterade vidare, att, då Förvaltningen af

Flerstalets förslag.

Sjöärendena upphörde, i dess ställe borde inom Sjöförsvarsdepartementet inrättas byråar, hvilka inom sig egde den hos Förvaltningen dittills befintliga sakkänmedom och kunde, i likhet med hvad genom Förvaltningen egt rum, sammanhålla den inom de olika afdelningarna sig utvecklande verksamhet, utan att dock, trädande gällande grundlag för nära, i den samma på annat sätt ingripa, än genom att meddela upplysningar för ärendenas föredragning inför Kongl. Maj:t; till vinnande af hvilket mål föreslogs inrättandet af en militärbyrå, en ingenjörbyrå samt en ekonomisk och räkenskapsbyrå.

Beträffande lots- och sjökarteverken, hvilkas chefer vid denna tidpunkt voro föredragande ledamöter i Förvaltningen af Sjöärendena, enhvar för sin detalj, ansågos desamma icke kunna inrättas såsom byråar under departementet, utan föreslogs för dem en själfständig organisation, hvars detaljer, såsom utan inflytande på nu förevarande ämne, här torde kunna förbigås.

De förut nämnda byråarnes verksamhet och sammansättning borde enligt dessa komiterades förslag på följande sätt bestämmas:

Byrån för militärärenden, hvars chef skulle vara en utaf Kongl. Maj:t förordnad officer af flottan eller dåvarande skärgårdsartilleriet, skulle handlägga frågor rörande armering och tackling af fartygen, bestyckning å sjöfästningarna äfvensom uppgörande af ritningar och förslag i dessa ämnen, fartygens utrustning i allt som icke rörde det ekonomiska, sjötruppens beklädnad, beväring och ammunition, utarbetande eller förändring af militärreglementen samt föreskrifter rörande militärtjensten till sjös och sjöaflöningen, militärundervisningsverken för sjövapnet, deras ordnande och verksamhet, samt granskning af inkommande berättelser om utförda sjöexpeditioner; och borde till byråchefens biträde, på hans förslag, af Chefen för Sjöförsvarsdepartementet kommenderas en officer af flottan eller skärgårdsartilleriet.

Byrån för ingenjörärenden, med öfverdirektören vid Mariningeniörstaten såsom chef, skulle handlägga frågor rörande ny- och ombyggnad samt reparation af sjövapnets fartyg och annan flytande materiel, byggnader, kajer, broar, dockor, verkstäder jemte dertill hörande maskinerier och viktigare inrättningar af mekanisk natur, äfvensom uppgörande af ritningar, förslag och tekniska föreskrifter i dessa ämnen, frågor rörande utsyning och fällning af ekar och storverksträd för sjöförsvarets behof, samt granskning af inkommande berättelser öfver verkställda nybyggnader. På byrån skulle föras anteckningar öfver nybyggnader och reparationer

m. m. Till biträde vid förefallande göromål inom byrån skulle öfverdirektören ega att inom byrån, i mån af behof, använda en eller två af de å Mariningeniörstatens aflöningsstat uppförde ritare.

Byrån för ekonomi och räkenskapsärenden, med en af Kongl. Maj:t, uppå förslag af Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, utnämnd chef, skulle hufvudsakligen handlägga frågor rörande redovisningen för femte hufvudtitelns inkomster och utgifter samt anslagsfrågor, båtsmanshållet, aflönings- och pensionsväsendet vid sjövapnet, äfvensom årligen i alfabetisk ordning uppgöra förslag öfver de hufvudsakliga förrådsbehållningarna vid stationerna, samt bokföra och redovisa Sjöförsvarsdepartementets aflönings- och expensmedelsanslag, m. m.

Samtliga byråcheferne skulle åligga att antingen hvar för sig eller gemensamt, om ämnet dertill föranledde, afgifva yttrande uti och till föredragning bereda de ärenden, hvarom de af Chefen för Sjöförsvarsdepartementet erhöle uppdrag, med rättighet för dem att af vederbörande omedelbart infordra för detta ändamål behöfliga upplysningar.

Tre bland komiténs ledamöter biträdde väl under vissa vilkor ofvanberörda förslag, så vidt det afsåg Förvaltningens af Sjöärendena upphörande och inrättandet i dess ställe af byråar; men i särskild reservation förklarade desse sig icke kunna dela flertalets åsichter i afseende å lotsverkets, sjökartekontorets och den ekonomiska byråns styrelse och åligganden, utan framstälde förslag till inrättande af en blott ekonomisk styrelse med frånskiljande af allt, som icke vore af ekonomisk natur. Det militäriska och tekniska, som tillhörde Förvaltningen, syntes dem lämpligast kunna behandlas i särskilda, under Chefen för Sjöförsvarsdepartementet direkt lydande kontor, afdelningar eller byråar. De militära ärenden, som icke tillhörde kommandoexpeditionens handläggning, skulle då från stationerna ingå direkt till Departementschefen och öfverlemnas till beredning af det kontor, till hvilket de hörde. För detta ändamål skulle under Departementschefens inseende finnas ett *militärkontor*, som hade att behandla frågor om vapen, tackling, rustning m. m.; ett *ingeniörkontor* för att handlägga frågor om fartygscerter, ångmaskiner, fartygs- och husbyggnad m. m.; ett *lotskontor* för alla de ärenden, som rörde lots- och fyringsväsendet, samt ett *sjökartekontor* med verksamhet i allt som rörde sjömätningar och sjökarteverket. Dessa kontor skulle hafva hvar sin chef, som för sina göromål ansvarade inför Chefen för Sjöförsvarsdepartementet. Den ekonomiska delen åter borde blifva föremål för behandling i ett sjelfständigt kontor, kalladt *generalintendentskontoret*, under chefskap af en generalintendent, biträdd af

Tre komitéledamöters reservation.

en öfverintendent, en sekreterare, en intendent samt i öfrigt behöflig kansli- och kontorspersonal.

*En komité-
ledamots
reservation.*

En af komiténs ledamöter — för närvarande ordförande i Löne-regleringskomitén — förmälde sig, på anförda skäl, icke dela den åsigten, att det vore lämpligt att indraga Förvaltningen af Sjöärendena eller att någon fördel skulle vinnas genom att utbyta detta embetsverk mot byråar under Chefen för Sjöförsvarsdepartementet. Då med detta utbyte afsågs att tillvägabrunga större skyndsamhet i ärendenas afgörande genom borttagandet af den mellaninstans Förvaltningen utgjorde och undanrödjade de band, som i vissa fall ansåges utan egentlig nödvändighet inskränka stationsbefälhafvarnes myndighet, samt att åstadkomma besparing i statsutgifterna, ansåg denne komitéledamot det åsyftade ändamålet bättre vinnas derigenom, att alla sådana frågor, hvilka icke kunde af Förvaltningen afgöras och som, enligt stationsbefälhafvarnes bepröfvande, icke heller der erfordrade särskild utredning, finge gå från stationsbefälhafvarne direkt till Kongl. Maj:t; ankommande på Departementschefen, om han så funne nödigt, att före målets föredragning inhemta Förvaltningens tanke samt att lemna Förvaltningen del af beslutet, der sådant vore behöfligt för redovisningen eller för sammanhanget med öfriga frågor under detta embetsverks behandling; att Förvaltningen, med frångående af häfdvunna former vid uppsättningen af skrivelser, finge åvägabrunga all den förenkling, som funnes kunna ske utan att rubba den reda och det sammanhang ärendenas vigt erfordrade; att stationsbefälhafvarne i allt som rörde den speciela förvaltningen och hushållningen vid stationerna gjordes mera oberoende samt att de finge tillsätta vissa tjänster derstädes m. m. äfvensom verkställa upphandlingar. Genom Förvaltningens bibehållande med dessa förändringar skulle följande väsentliga fördelar vinnas, hvilka icke i lika hög grad kunde ernås genom inrättandet af byråar: att ärendena blefve mera fullständigt utredda, då fleres förenade erfarenhet kunde tagas i anspråk; att en kollektiv, själfständig myndighets beslut eller omdömen skulle lemna båda statsmakterna en säkrare borgen för en noggrann och ändamålsenlig användning af de till sjöförsvaret anvisade medel; samt att ombyte af personer inom styrelsen kunde ske utan menligt inflytande på den konsekvens i ärendenas behandling, förutom hvilken alltid kunde befaras miss-hushållning, oreda och stundom äfven orättvisa.

*Förvaltnin-
gens af S. ä.
utlåtande år
1870.*

Öfver de sålunda framställda förslagen afgaf Förvaltningen af Sjöärendena den 27 Maj 1870 infor dradt underdånigt utlåtande och afstyrkte dervid af anförda skäl allt afseende å det af komiténs flertal framställda

förslaget, hvilket, enligt Förvaltningens utförligt motiverade mening, komme att åtföljas af en ministerstyrelses olägenheter utan att tillika medföra dennas väsentligaste fördelar. Emellertid skulle en organisation, som afsåge Förvaltningens ersättande medelst byråar inom Sjöförsvarsdepartementet, visserligen kunna tillvägabringas på ett mera tillfredsställande sätt, än som skett genom omförmälda förslag; men dertill fordrades i främsta rummet, att Departementschefen erhöle samma kontrolleringsrätt i afseende å hushållningen och anslagens användande vid stationerna samt lots- och sjökarteverken, äfvensom samma åliggande att vaka öfver den likformiga tillämpningen af de för sjövapnets särskilda afdelningar gemensamma föreskrifter, som tillhört Förvaltningen; vidare att Departementschefen blefve försedd med tillräckligt antal biträden, på det han utan svårighet och tidsutdrägt måtte kunna vinna de upplysningar han funne sig behöfva; att byråcheferne gjordes fullt ansvarige för sina officiella yttranden och vore pligtige att afgifva dessa skriftligen, om Departementschefen det fordrade; att det skulle bero icke ensamt af Departementschefen utan äfven af hvarje byråchef att tillvägabringa gemensamma öfverläggningar med några eller alla de öfrige byråcheferne, vid hvilka sammanträden protokoll skulle föras, om någon af de deri deltagande så önskade, på det öfverläggningen måtte fullständigt och ej blott till sitt resultat blifva känd, samt att hvarje byråchef vore berättigad att så väl från räkenskapsbyrån som från stationerna omedelbart begära och erhålla de upplysningar och uppgifter, han för något ärendes utredning funne erforderliga. Under sådan förutsättning skulle Sjöförsvarsdepartementet utgöras af: en *kansliexpedition* med i viss mån ökade åligganden i förhållande till den nuvarande; en *kommandoexpedition*; en *militärbyrå* på två afdelningar, den ena för flottan, den andra för skärgårdsartilleriet; en *mariningeniörbyrå*; en *byrå för lotsverkets* ärenden; en *sjökartebyrå*, samt en *räkenskapsbyrå*.

Skulle likväl en så utvidgad myndighet, som den ofvan antydda, anses icke kunna grundlagsenligt tilläggas Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, så måste, enligt Förvaltningens tanke, ett sjelfständigt embetsverk, med hufvudsakligen de rättigheter och skyldigheter, som då tillhörde Förvaltningen af Sjöärendena, fortfarande finnas, hvilken organisation ock, ehuru i vissa hänseenden underlägsen den ofvan i fråga satta, likväl i andra hade framför denna åtskilliga företräden, såsom att vara mindre beroende af en endes förmåga och af svårigheten att finna en fullt lämplig person, som kunde och ville åtaga sig de högst betydligt ökade ålig-

ganden och ansvar, hvilka, enligt nyss nämnda organisation, Departementschefen skulle få vidkännas, samt att medgifva den sjelfständigare och mångsidigare pröfning af ärendena, hvilken en fullständig kollegial behandling deraf måste erbjuda framför en vilkorlig. Efter granskning af de uti reservationerna vid förut nämnda komitébetänkande framställda förslag till ordnande af sjöförsvarets ekonomiska öfverstyrelse, enligt hvilka förslag denna styrelse skulle antingen öfverlemnas åt ett generalintendentskontor eller ock fortfarande utföras af Förvaltningen af Sjöärendena såsom ett fristående och sjelfständigt embetsverk, med några förenklingar i afseende å dess förhållande till stationerna samt i allmänhet i formelt hänseende, förmålde sig Förvaltningen till alla delar instämma i det senare förslaget.

Reservation af d. v. chefen i Förvaltningen af S. ä.

Från de af Förvaltningen i denna fråga uttalade åsigt var verkets dåvarande chef skiljaktig och tillstyrkte, det förenklingen och reorganisationen af sjöförsvarets öfverstyrelse måtte ske hufvudsakligen i den riktningen att, jemte det åtskilliga af Förvaltningens dittills varande åligganden öfverflyttades till andra verk och myndigheter, Förvaltningen förvandlades till en under Departementschefen stäld byrå, med ordförande och tre ledamöter, hvilken byrås egentliga uppgift skulle vara att biträda Departementschefen i vården och utvecklingen af rikets sjöförsvaret samt att på eget ansvar verkställa och öfvervaka förvaltningen af alla till sjöförsvaret anvisade medel. Byråns ordförande, som borde vara Departementschefen personligt ansvarig för byråns åtgärder eller möjliga uraktlåtenhet, skulle ega att fördela arbetet inom byrån och hafva afgörande rätt i alla beslut, hvilka i byråns namn toges, dock de undantagna, som afsåge en direkt utbetalning, hvilka mål skulle beslutas gemensamt af ordföranden och civilledamoten o. s. v.

Kongl. propositionen till 1871 års Riksdag.

Det var efter inhemtandet af dessa i flera väsentliga hänseenden skiljaktiga meningar och förslag som nådig proposition om Förvaltningens af Sjöärendena ombildning afläts till 1871 års Riksdag. Då behovet af en central förvaltningsmyndighet framför allt betingades af nödvändigheten utaf sammanhållning af och kontrollen å de ekonomiska och administrativa ärendenas handläggning vid de båda stationerna, borde enligt det vid nämnda proposition fogade statsrådsprotokoll, ej mindre militäriskt tekniska frågor, hvilka lämpligen kunde af byråar behandlas, utan äfven lots- och fyrväsendet från embetsverket skiljas. Lotsverket skulle stå under förvaltning af en omedelbart under Sjöförvarsdepartementet lydande chef. Chefen för den föreslagna förvaltningsmyndigheten, hvilken ansågs lämpligen böra benämnas *Marinförvaltningen*, skulle i alla förekommande

ärenden, med undantag endast af vissa befordringar, hafva beslutande rätt, likasom han ock ensam vore ansvarig såväl för arbetets gång inom Förvaltningen som för vidtagna åtgärder och fattade beslut. Utom chefen, som borde vara militär, skulle Marinförvaltningen utgöras af två ordinarie ledamöter, nemligen en militär med hänsyn till de ekonomiska ärenden, som fordrade militärisk insigt, samt en civil ledamot, benämnd krigsråd, för alla rent civila ärendens behandling. Härjemte skulle öfverdirektören för Mariningeniörstaten inträda såsom tillfällig ledamot vid behandlingen af de ärenden, som tillhörde hans verksamhet. Militäriskt tekniska frågor skulle från stationsbefälhafvarne ingå direkt till Kongl. Maj:t, och det biträde vid desammas handläggning, hvaraf Departementschefen kunde, utöfver det af stationernas reglements-komitéer i dylika frågor lemnade, vara i behof, skulle meddelas af en militäriskt teknisk byrå, bestående af chefen i Marinförvaltningen, militärledamoten och öfverdirektören vid Mariningeniörstaten, biträdde, då så för en eller annan frågas bedömande kunde erfordras, af tillfälligt tillkallade sakkunnige personer, hvarigenom ej komme att erfordras särskild personal för denna byrå.

Riksdagen gaf emellertid icke sitt bifall till ifrågavarande framställning, och skälen härför finnas uttalade i Statsutskottets i ämnet afgifna utlåtande, af hufvudsakligen följande innehåll: Redan den omständighet, att den allena beslutande chefen i ett sjelfständigt embetsverk skulle, jemte personer, som i detta embetsverk borde biträda honom, ingå såsom ledamot i en af Departementschefen direkt beroende byrå, syntes vara egnad att framkalla vissa betänkligheter. Oafsedt de formela svårigheter, som otvifvelaktigt lätteligen kunde af en sådan anordning uppstå, syntes det näppeligen kunna antagas, att hos den person, hvilken vore i besittning af den noggranna insigt och erfarenhet i sjöförsvarets under alla förhållanden invecklade ekonomi och mångartade förvaltningsbestyr, som vore för en chef i Marinförvaltningen af oundgängligt behof påkallad, jemväl skulle förefinnas den omfattande sakkännedom i militäriskt tekniska ämnen, hvilken han måste besitta, om han uti den såsom rådgifvare åt Departementschefen ställda byrå skulle kunna intaga den framstående ställning honom borde tillkomma. Dessutom skulle Marinförvaltningen uti alla dithörande frågor blifva, lika väl som Förvaltningen af Sjöärendena, en mellaninstans emellan stationsbefälhafvarne och Kongl. Maj:t. Hufvudsakliga skilnaden komme att bestå deruti, att, under det i Förvaltningen af Sjöärendena målen kollegialt behandlades och afgjordes, beslutande rätten inom Marinförvaltningen skulle vara chefen ensam uppdragen. Om

*Riksdagens
svar 1871.*

än fordringarna på personligt ansvar inom Förvaltningen kunde i vissa hänseenden vara berättigade, syntes dock tillvaron af ett sådant ansvar ej böra i och för sig tilläggas den vigt, att detsamma ernående skulle utgöra det hufvudsakliga målet vid anordnande af en förvaltning för ärenden af den beskaffenhet, som i förevarande fall afsåges. Den säkerhet och trygghet i afseende på ärendenas författningsenliga behandling och den borgen för anslagens riktiga användning, som obestriddigen vore att förvänta af den mångsidigare pröfning af förekommande frågor, hvilken af den kollegiala styrelsen föranleddes, måste uti en förvaltning, hvilken, såsom den i fråga varande, inom sin verksamhets-sfer sammanfattade en mängd olikartade detaljer, vara af allt för stor vigt, att utan väsentliga fördelar öfvergifvas, och några sådana fördelar syntes det framlagda förslaget icke innebära. Om deremot inrättandet af en byråorganisation, hufvudsakligen så ordnad, som af Förvaltningen af Sjöärendena alternativt vore föreslaget, kunde finnas med våra konstitutionela former förenligt, skulle utskottet icke tvekat att densamma till antagande förorda. Denna organisation hade nemligen ett obetingadt företräde framför så väl den af Kongl. Maj:t föreslagna som den dittills varande Förvaltningen. På samma gång derigenom kraft, enhet och skyndsamt i ärendenas behandling icke vidare af den formela anordningen motverkades, skulle jemväl förefinnas tillräckliga garantier för de särskilda frågornas noggranna och på speciel sakkunskap grundade pröfning. Sjövapnet komme derigenom under direkt ledning af Departementschefen, som i de särskilda byråarne egde tillgång till all den sakkännedom och erfarenhet i vapnets och förvaltningens detaljer, hvaraf han för uppfyllande af sitt viktiga kall hade behof.

Då emellertid en sådan organisation för närvarande icke kunde genomföras, syntes den dittills varande formen för sjöförsvarets ekonomiska öfverstyrelse snarare böra tills vidare bibehållas, än att i dess ställe skulle inrättas en sådan styrelse som den föreslagna, hvilken lätteligen kunde på ärendenas raska och jemna gång hafva en lika hämmande verkan, som den man tillskrifvit den nuvarande. Dessutom syntes de förhållanden, som föranledt flera af de emot Förvaltningen af Sjöärendena framställda anmärkningar, lätteligen kunna på annat sätt undanrödjas. Så hade chefen för nämnda Förvaltning uti sin i det föregående omförmälda reservation framhållit, huru föga det kollegiala arbetsättet lämpade sig för den del af Förvaltningens uppdrag, som innefattade skyldigheten att med uppmärksamhet följa utvecklingen af den mångartade teknik, som inom nutidens sjökrigsmateriel vunne tillämpning; men då alla militäriskt tekniska

frågor skulle från Marinförvaltningen afskiljas, syntes en sådan åtgärd äfven kunna vidtagas i afseende på Förvaltningen af Sjöärendena, helst svårighet icke borde möta för den särskilda anordning, som kunde erfordras för att bereda Departementschefen tillgång till de upplysningar, hvilka för dessa ärendens föredragning inför Kongl. Maj:t vore behöfliga, hvarjemte erinrades, att i det nådiga förslaget något initiativ i dithörande frågor icke blifvit Marinförvaltningen tillerkänt. Om derjemte, på sätt Förvaltningen af Sjöärendena föreslagit, förhållandet mellan Förvaltningen och stationerna blefve ordnad så, att de frågor, hvilka Förvaltningen icke egde befogenhet afgöra, af stationsbefälhafvarne direkt underställdes Kongl. Maj:ts nådiga pröfning; att Förvaltningens bestyr med tillsättande af tjänster vid stationerna öfverflyttades på stationsbefälhafvarne, samt upphandlingar och försäljningar finge endast vid stationerna försiggå, skulle dymedelst samt genom lämpliga förenklingar i formelt hänseende de hufvudsakliga anmärkningar, som blifvit mot Förvaltningen af Sjöärendena gjorda, kunna anses i betydlig mån undanröjda.

Efter nu omförmälda förhandlingar följde nådiga brefvet den 21 December 1871, hvarigenom Lots- och Fyrinrättningen med lifräddningsväsendet äfvensom Sjökarteverket från och med år 1872 skildes från Förvaltningen af Sjöärendena, samt utfärdandet af nu gällande instruktion för detta embetsverk den 24 Maj 1872, samtidigt hvarmed jemväl fastställdes förnyadt reglemente för styrelsen och förvaltningen vid sjöförsvarets stationer, hvilket reglemente dock väsentligen förändrades genom ett nytt, som utfärdades den 27 Augusti sistlidna år. De förändringar, som härigenom inträdde i Förvaltningens af Sjöärendena embetsbefattning, voro hufvudsakligen följande:

Förvaltningens af S. ä. nuvarande åligganden.

att alla militäriskt tekniska ärenden skildes från Förvaltningen för att beredas af en särskild, af tre officerare bestående byrå, hvilken skulle biträda Departementschefen vid behandling och utredning af de till sjöförsvarets krigsmateriel hörande eller vid dess användande förekommande militäriska och tekniska m. fl. frågor, med Departementschefen lemnad rätt att, då han pröfvade sådant nödigt för behandlingen af vissa frågor, tillkalla en eller flera extra ledamöter att, jemte de ordinarie, deltaga i öfverläggningarna och afgifva utlåtande; och skulle af de ordinarie ledamöterna en handläggare och föredraga allt, som rörde vapen och ammunition, en ärenden rörande minväsendet och den tredje öfriga förekommande ärenden, hvarjemte den ledamot, som funne sig icke kunna instämma i det af föredraganden uppsatta utlåtandet, egde att sin mening skriftligen vidfoga;

att alla upphandlingar, utom i vissa uppräknade fall, öfverflyttades till stationerna;

att alla frågor, som förut af Förvaltningen handlagts rörande skogsväsendet, öfverflyttades till Skogsstyrelsen;

att de af stationernas civile tjänstemän, som förut af Förvaltningen utnämndes och afskedades, skulle utnämnas och afskedas af stationsbefälhafvarne.

Förvaltningen af Sjöärendena, hvars uppgift härigenom blef begränsad till sjöförsvarets ekonomiska angelägenheter, men som genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 5 Juni 1874 och det sistlidna år utfärdade nya reglementet för styrelsen och förvaltningen vid stationerna åter erhöll en utvidgad verksamhet, har sålunda för närvarande hufvudsakligen följande åligganden: att efter requisition från Statskontoret uppbära samt, i mån af behof och i öfverensstämmelse med fastställda stater, anordna alla för sjöförsvaret anvisade medel; att öfver användandet af nyssnämnda medel samt sjöförsvarets ekonomiska förhållanden i öfrigt utöfva erforderlig granskning och kontroll samt sålunda tillse att de fastställda staterna noga efterlefas och ej öfverskridas äfvensom att anslagna medel för sina afsedda behof och i enlighet med de af Eders Kongl. Maj:t meddelade föreskrifter disponeras; ombesörja de anskaffningar, hvarom Förvaltningen erhåller nådigt uppdrag, samt upphandling af skjutvapen, projektiler, ankaren, ketteringar, utländskt virke och sådana förnödenheter, som icke med lika fördel kunna vid stationerna erhållas; låta, efter erhållet nådigt tillstånd, försälja obehöfliga eller oanvändbara persedlar och effekter; afgifva upplysningar, förslag och kalkyler, som af Eders Kongl. Maj:t eller Chefen för Sjöförvarsdepartementet infordras; afgöra besvär öfver militär- eller varfschefs beslut i alla frågor angående båtsmanshållet äfvensom rörande hushållningen och redogörelsen vid militärdepôt och varf, med undantag af anmärknings-, reskontrerings-, balans- och afskrifningsmål; pröfva huruvida försutet vite för försummelse af leverans vid stationerna må eftergifvas eller icke; bestämma storleken af de lager af spanmål och proviant äfvensom det antal färdiga beklädnader och den sängservis, som bör finnas i militärdepötornas förråd; fastställa kontrakt om upplåtelse till enskilde af flottan tillhöriga fastigheter, lägenheter och inrättningar; pröfva hemställanden om utlåning af stationernas tillhörigheter; fastställa formulär till liggare öfver stationernas artilleripjeser; bestämma huru ersättning för slitning af maskiner skall beräknas, äfvensom dagsverkspris för manskap af sjömans kåren; emottaga varfschefernes förslag till åtgärder i anledning

af generalbesigtningar å stationernas fartyg, byggnader, broar m. m. samt till Eders Kongl. Maj:t ingifva de inkomna besigtningssinstrumenten; årligen till Eders Kongl. Maj:t ingifva: arbetsredogörelse; uppgift å för året disponibel tillgång af anslaget till flottans öfningar; berättelse om verkställda fartygs- och husbyggnader vid stationerna; uppgift å behållningar och besparingar å de särskilda anslagen med förslag till besparingarnas användande; förslag till stater för flottans stationer; uppgift om fartygens tillstånd och om hvad som behöfves för hvarje fartygs sättande i tjenstbart skick; summariska berättelser om arbetena vid stationerna; dels upprätta förslag till, dels tillsätta civila tjänster vid stationerna samt afskeda eller till afsked anmäla dessas innehafvare, äfvensom afgifva underdånigt förslag vid tillsättande af varfschef.

Vidare må här erinras, att den komité, som den 16 April 1874 afgaf underdånigt betänkande angående ordnandet af ett på allmän värnepligt grundadt sjöförsvär, i fråga om flottans ekonomiska öfverstyrelse uttalade såsom sin mening, att denna borde utgöras af dels ett sjelfständigt förvaltande, kollegialt embetsverk under benämning Förvaltningen af Sjöärendena, dels ock af fem byråar med vardera sin chef, nemligen en militärbyrå, en mariningeniörbyrå, en civilbyrå, en artilleribyrå och en minbyrå. Såsom chef i Förvaltningen skulle tjenstgöra en flaggman; ledamöter borde vara cheferne för byråarne. Dessa byråars ställning ansåg komitén böra blifva sådan, att byråcheferne skulle dels afgifva upplysningar och yttranden, då sådana af Eders Kongl. Maj:t eller Chefen för Sjöförsvarsdepartementet från dem omedelbart infordrades, dels ock inför Förvaltningen af Sjöärendena föredraga de förslag och afgifva de yttranden, hvar och en i sin detalj, deröfver Förvaltningen komme att höras in pleno.

Såsom i det föregående blifvit antydt, har den militära öfverstyrelsen öfver flottan i förflutna tider än till större eller mindre del utöfvats af Amiralitetskollegium eller i dess ställe inrättade verk och myndigheter, än varit öfverlemnad åt en särskild militär embetsman, hvilken åter stundom haft en från den ekonomiska detaljen alldeles skild verksamhet, stundom tillika varit chef för den ekonomiska öfverstyrelsen. Utan rubbning af Förvaltningens af Sjöärendena ställning i allmänhet, har numera, genom Eders Kongl. Maj:ts den 27 Augusti 1875 i nåder fastställda reglemente för flottan, första delen, öfverstyrelsen blifvit ordnad på sätt, som framgår af § 2 af nämnda reglemente, så lydande: »Öfverstyrelsen vid flottan utöfvas i militäriskt hänseende under Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, i allt som rörer militärpersonalen, af chefen för flottans militärpersonal.

Sjöförsvarskomiténs förslag 1874.

Chefen för flottans militärpersonal.

I ekonomiskt hänseende utöfvas öfverstyrelsen af Förvaltningen af Sjöärendena.» Den befogenhet, som blifvit tillagd chefen för flottans militärpersonal, är bestämd genom den för honom utfärdade instruktion den 27 Augusti sistlidna år, enligt hvilken honom hufvudsakligen tillhör: att, med den inskränkning, hvartill Chefens för Sjöförvarsdepartementet befälhavareskap kan föranleda, föra befålet öfver flottans militära kårer och stater; att ansvara för vidmakthållandet af underlydande personals tjänstbarhet och disciplin; att afgifva underdåniga förslag eller, i vissa fall, sjelf besluta i frågor om förordnande och kommendering till stations- och sjötjenstgöring, om personalens placering och fördelning på stationerna; att konstituera officerare, underofficerare och maskinister af sjöbeväringen; att inspektera flottans trupper och undervisningsverk samt uppgöra förslag till de årliga öfningarna till sjös; att delgifva nådiga befallningar, föreslå nådebevis samt afgifva förslag och rapporter; att sjelf eller genom vederbörande militärchef verkställa årsmönstringar; att afgifva förslag till bestämmelser angående båtsmanshållet och tjensten dervid, föreslå kommenderingar af båtsmanshållet vid extra uppfordring och förordna om ordinarie uppfordring samt afgöra besvär om båtsmansrekryts antagning; att uppgöra semesterfördelning för militärpersonalen; att i sin stabsexpedition låta föra diariier och rullor samt att årligen afgifva underdånig berättelse om personalens tjänstbarhet.

*Flottans
militäriska
och tekniska
byråar.*

Slutligen hafva nya föreskrifter blifvit meddelade i afseende å handläggningen inom öfverstyrelsen af militäriska och tekniska ärenden, hvilka, såsom ofvan är omförmäldt, numera icke tillhöra Förvaltningens af Sjöärendena verksamhetsområde. Sedan nemligen, enligt hvad Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 19 November 1875 gifver vid handen, uti Sjöförvarsdepartementet utarbetats grunder för Förvaltningens ombildning i syftemål dels att vinna närmare samband mellan de särskilda grenar af öfverstyrelsen, som ega handlägga militäriska, tekniska och ekonomiska ärenden, dels att beslutande rätt i mindre viktiga militäriska och tekniska frågor, hvilka ej lämpligen syntes böra dragas under Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, skulle tillkomma särskilda sakkunniga myndigheter inom öfverstyrelsen, hvilka jemväl borde handlägga en del stabsärenden, som eljest endast på grund af tillfälliga uppdrag bearbetades, dels ock att vinna ytterligare förenkling och kontroll vid medelsförvaltningen; men berörda fråga om Förvaltningens ombildning ansetts icke böra blifva föremål för slutligt afgörande förr än i sammanhang med det yttrande Löneregleringskomitén komme att i afseende å nämnda embetsverk afgifva; så har Eders Kongl. Maj:t,

enär ofvan angifna ändamål, så vidt de afsåge militäriska och tekniska ärenden, skulle, utan förändring i den för Förvaltningen gällande instruktion, redan nu kunna vinnas genom inrättande af särskilda byråar för handläggning af dylika ärenden, funnit godt i nåder förordna att, jemte det den genom nådiga brefvet den 26 Januari 1872 inrättade militäriskt-tekniska byrån komme vid 1875 års utgång att upplösas, med innevarande års början skulle, för handläggning af militäriska och tekniska frågor angående flottans stationer och krigsmateriel jemte dennas användande, bildas tre till Sjöförvarsdepartementet hörande byråar, nemligen en militärbyrå, för hvilken chefen för flottans militärpersonal, en varfsbyrå, för hvilken chefen för Förvaltningen af Sjöärendena, och en konstruktionsbyrå, för hvilken öfverdirektören för Mariningeniörstaten blefvo chefer; i sammanhang hvarmed nådig instruktion för nämnda byråar fastställes.

I afseende på byråarnes verksamhet, deras ställning inbördes och till Förvaltningen af Sjöärendena m. m., inhemtas af sagda instruktion hufvudsakligen:

att till militärbyråns handläggning höra ärenden, så vidt de icke äro chefen för flottans militärpersonal i denna hans egenskap uppdragna, hvilka omfatta kasertering, beklädnad, sängservis och proviant åt flottans trupper; militärundervisningen vid stationerna; transporttjensten; militärstatistiken vid flottan; utarbetande af försvarsplaner för rikets kuster; granskningen af de å flottans fartyg förda loggböcker; och utarbetande eller förändring af militärreglementen samt reglementet för styrelsen och förvaltningen vid stationerna i hvad det angår militärpersonalen;

att varfsbyrån handlägger ärenden, hvilka angå fartygens och sjöbefästningarnes bestyckning och inventarier; minväsendet; anskaffning af kanoner och andra skjutvapen samt ammunition; utarbetande af eller förändring i utredningsreglemente, samt af förslag till ändring i eller särskilda föreskrifter i anledning af reglementet för styrelsen och förvaltningen vid stationerna, i hvad det rör varfsgöromålen;

att konstruktionsbyrån tillkommer handläggning af alla de frågor, som enligt gällande instruktion tillhöra öfverdirektören vid Mariningeniörstaten och icke äro honom i hans egenskap af chef för den vid samma stat anställda personal uppdragna;

att byråarne skola, hvar och en inom omfattningen af dess verksamhet, i militäriskt och tekniskt hänseende med uppmärksamhet följa framstegen inom försvarsverket till sjös och tillse, att flottan och dess materiel, i hvad på byrån ankommer, befinnes i tidsenligt skick; i hvilket afseende

byrå eger att ensam eller gemensamt med en eller båda af de öfriga byråarnes chefer till Eders Kongl. Maj:t eller Chefen för Sjöförsvarsdepartementet derom afgifva hemställanden och förslag;

att byrå, en eller flere gemensamt, åligger att afgifva de förslag, upplysningar och uppgifter, som af Chefen för Sjöförsvarsdepartementet eller Förvaltningen af Sjöärendena infordras;

att till byrå eller flere byråar gemensamt inkommande och dit hörande ärende skall derstädes granskas och utredas;

att förslag om ändringar å fartyg och bygnader m. m., rörande hvilka förslag beslut icke enligt gällande föreskrifter få af vederbörande stationsmyndigheter fattas, må i byrå afgöras, derest ändringarna icke inefatta sådan väsentlig afvikelse från af Eders Kongl. Maj:t fastställd ritning eller modell, att de finnas böra Eders Kongl. Maj:ts pröfning underställas; egande byrå jemväl meddela fastställelse å detaljritningar, grundade å hufvudritning, som blifvit af Eders Kongl. Maj:t godkänd;

att hvarje byrå eger rättighet att från vederbörande vid stationerna infordra de upplysningar och uppgifter, som för fullgörande af byråns åliggande erfordras; samt

att chef för byrå skall vara berättigad ej mindre att sammanträda till gemensam öfverläggning med en af de öfrige cheferne eller dem begge, än ock att från de under desse chefer stående byråar erhålla de upplysningar och uppgifter, som kunna finnas erforderliga.

*Ändamålet
med de ifrå-
gasatta för-
ändringarna
i flottans
öfverstyrelse.*

Vid skärskådandet så väl af de förslag till reorganisation af Förvaltningen af Sjöärendena, hvilka, enligt hvad Komitén nu sökt åskådliggöra, tid efter annan blifvit bragta å bane, som af de ändringar i organisationen af öfverstyrelsen för flottan, hvilka verkligen blifvit genomförda, visar sig otvetydigt, att anledningarna till de här oftare än inom andra förvaltningsgrenar förekommande ändringsförslagen varit att söka dels uti det i sammanhang med framträdandet af den nyare sjökrigsmaterielen mera känbart blifna behovet af en lättare tillgång för Departementschefen till vetenskapliga upplysningar jemte kraftigare biträde vid omsorgen att hålla materielen i ändamålsenligaste och möjligast bästa skick, än den kollegialt ordnade Förvaltningen med sin på flere personer hvilande gemensamma

ansvarighet för hvad i sådant hänseende gjordes eller uraktläts, kunde erbjuda, och dels uti en lätt förklarlig önskan att vinna enklare former för meddelanden, vare sig af beslut eller förslag och upplysningar, mellan å ena sidan Eders Kongl. Maj:t samt Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, såsom närmast Eders Kongl. Maj:t befälhafvare för flottan, och å den andra de myndigheter, som i första hand under personligt ansvar hade sig anförtrodda vården och användandet af flottans materiel. Hvarje mellanhand i den ständiga vevverkan mellan den högsta beslutande myndigheten och de i egentlig mening verkställande organerna måste i fråga om militära anordningar kännas mer eller mindre hinderlig, och detta i desto högre grad ju vidsträcktare den myndighet är, som blifvit den förmedlande länken tilldelad. Utan tvifvel skulle den kortaste vägen mellan de högsta och de lägsta myndigheterna erhållas derigenom, att den beslutande rätten centraliserades; men en genomförd centralisation eller hvad den nyare statsrätten benämner ministerstyrelse möter hos oss konstitutionella hinder och har således redan af detta skäl icke kunnat ifrågasättas. En mellaninstans har alltså funnits behöflig i och för den ekonomiska detaljen, som med nödvändighet ansetts böra anförtros åt en sjelfständigt verkande, ansvarig myndighet; men då äfven härvid förekommit ganska många ärenden, som icke kunde sägas i vanlig mening vara af ekonomisk natur, har uppmärksamheten varit riktad på utfinnande af medel att, så vidt möjligt vore, för dylika frågor undvika all omgång, på samma gång också, i fråga om vissa ekonomiska ärenden, man sökt genom decentralisation eller maktutvidgning för stationsmyndigheterna åstadkomma en skyndsammare behandling. I denna riktning gingo förslagen om Förvaltningens af Sjöärendena upphörande och dess ersättande af byråar under statsdepartementet med större eller mindre sjelfständighet i frågor rörande penningeförvaltningen. Samma syftemål framhölls såsom önskvärdt af 1871 års Riksdag, och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med detta Riksdagens uttalande fattades år 1872 besluten om skiljande från Förvaltningen af alla militäriska och tekniska ärenden, inrättande af en teknisk byrå under Departementet och utvidgande af stationsbefälhafvarnes myndighet.

Men vissa olägenheter voro otvifvelaktigt förenade med sistnämnda organisation. För Sjöförsvarsdepartementets Chef var visserligen genom inrättandet af den tekniska byrån tillfälle beredt att noggrannare än förut följa sjökrigsväsendets utveckling samt i frågor, som till byrån hänskötos, erhålla utlåtanden, grundade på sakkunskap; men om ock byråns utlåtanden voro fullt tillfredsställande såsom vetenskapliga utredningar, kunde de

dock icke, när fråga uppstod om utförandet, skänka ett sådant stöd, som utlåtanden från en sjelfständig och på eget ansvar verksam myndighet, hvilken vid afgifvande af sitt yttrande varit i tillfälle och haft till åliggande att tillika taga i betraktande äfven andra på frågan inverkan förhållanden än de rent vetenskapliga, — ett stöd, som icke längre kunde sökas hos Förvaltningen af Sjöärendena, såsom egentligen ett kontrollerande och redovisande verk. När vidare under utförandet af anbefalda arbeten stationsmyndigheterna eller de personer, åt hvilka den speciela ledningen af arbetena varit anförtrodd, funnit någon mindre ändring i en redan fastställd plan erforderlig, men icke egt rätt att derom besluta, eller då fråga uppstått om fastställande af detaljritningar, grundade på hufvudritningar, som af Eders Kongl. Maj:t varit stadfästade, m. m., kunde ärendet icke underställas den militäriskt-tekniska byrån, som icke egde beslutande-rätt, utan borde detsamma, äfven om det var af jemförelsevis ringa vikt, pröfvas af Eders Kongl. Maj:t. Härigenom skulle Eders Kongl. Maj:ts tid och omsorg hafva kommit att ofta tagas i anspråk för ärenden af allt för underordnad betydelse, derest icke, enligt hvad Komitén inhemtat, Förvaltningen af Sjöärendena, hvarest vanligen en och stundom två af tekniska byråns medlemmar varit anstälde såsom ledamöter, ansett sig icke böra underlåta att meddela begärda föreskrifter i åtskilliga fall, då sådant enligt den äldre instruktionen ålegat Förvaltningen. Vid sådant förhållande och då dessutom otvifvelaktigt ganska många af de här förekommande ekonomiska frågorna kräfva kännedom om sjömanskap, synes af dessa omständigheter kunna dragas den slutsats, att flottans ekonomiska öfverstyrelse i flera afseenden saknat en lämplig anordning och framför allt borde, för att på ett tillfredsställande sätt kunna utöfva en verklig förvaltning, ega tillgång på tillräckligt antal personer, representerande, hvar för sin detalj, specialkunskapen inom sjöväsendets militäriska och tekniska delar. Såsom ett viktigt steg i denna riktning betraktar Komitén Eders Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda beslut den 19 sistlidne November om inrättande af tre militäriska och tekniska byråar, af hvilka, såsom redan är nämnt, en står under chefskap af Förvaltningens chef, samt en annan under en af Förvaltningens ledamöter och från hvilka alla Förvaltningen tillerkänts rätt att inhemta de förslag, upplysningar och uppgifter, som finnas erforderliga.

Behofvet af den nuvarande organisationens vidare utveckling.

Erkännande sålunda riktigheten af grunden för nyssnämnda byråorganisation, har Komitén likväl trots de med densamma åsyftade fördelarne kunna fullständigt vinnas först genom organisationens vidare ut-

veckling och en närmare sammanslutning så väl byråarne sins emellan som mellan dessa och den ekonomiska öfverstyrelsen. Detta kan enligt Komiténs mening ske endast på det sätt, att byråarne komma att utgöra integrerande delar af denna öfverstyrelse, så att den hos byråarne samlade sakkunskapen, af hvilken Förvaltningen af Sjöärendena nu kan endast medelbarligen draga fördel, blir för verket direkt tillgänglig, och sålunda på kortaste vägen bidrager till utredning af de ärenden, som böra Eders Kongl. Maj:ts pröfning underställas, på samma gång säkerhet beredes därför, att styrelsens beslut i frågor som eljest bero af dess åtgärd blifva väl grundade. Genom en sådan samverkan inom öfverstyrelsen skulle det önskvärda målet af ärendenas skyndsamma behandling i väsentlig mån främjas, enär sålunda undvekes den omgång, som af byråarnes nuvarande fristående ställning i förhållande till Förvaltningen ofta måste blifva en följd, i det att, sedan ett ärende blifvit utredt ur militärisk och teknisk synpunkt, särskildt utlåtande från den ekonomiska öfverstyrelsen måste infördras innan frågan kan Eders Kongl. Maj:t föreläggas.

Genomförandet af nu antydda förändringar i de militäriska och tekniska byråarnes ställning bör dock enligt Komiténs mening icke ega rum utan i sammanhang med andra väsentliga förändringar inom de särskilda delarne af öfverstyrelsen. Sålunda blefve det först och främst nödigt, att den i egentlig mening ekonomiska afdelningen af öfverstyrelsen erhöle en med de öfriga delarne likartad organisation och alltså ställdes under en särskild chef; vidare att cheferne för afdelningarna blefve ledamöter och föredragande inom styrelsen samt slutligen, att den kollegiala formen för ärendenas behandling upphörde, utom för de fall, der ärendets vikt eller beskaffenhet i öfrigt gjorde en sådan behandling fortfarande behöflig.

Af en sådan organisation, hvarigenom öfverstyrelsens särskilda grenar förenades till samfaldt arbete, anser nämligen Komitéen icke böra följa, att den kollegiala formen, som i allmänhet funnits hinderlig då skyndsamt varit af nöden, utan inskränkning bibehålles, ännu mindre att den utsträcker till de ärenden, som för närvarande i byrå behandlas; utan torde numera, — då den ekonomiska öfverstyrelsen icke längre eger den befogenhet och det ansvar, som 1841 års instruktion tillade Förvaltningen, eller att öfvervaka flottans utveckling och tjänstbarhet i en utsträckning, som egentligen lärer tillkomma Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, och hvilket vidgade åliggande Komiténs nu framställda förslag om den ekonomiska öfverstyrelsens förstärkande med militära och tekniska krafter icke

afser att återinföra, — all erforderlig trygghet vinnas, om endast vissa viktigare mål behandlas i plenum och der afgöras efter flesta rösterna.

Icke heller skulle, enligt Komiténs mening, genom i fråga varande organisation någon ändring ske i de för flottans militäriska och tekniska byråar nu gällande bestämmelser, hvarigenom Departementschefen är satt i tillfälle att utan omgång erhålla erforderliga upplysningar, utan borde öfverstyrelsens afdelningar i likhet med nyssnämde byråar vara skyldiga att på eget ansvar till Departementschefen afgifva alla de upplysningar och uppgifter inom området för hvarje afdelnings verksamhet, som kunde af honom infordras. Beträffande åter den nu medgifna rättigheten för nämde byråar att taga initiativ till verkställighetsåtgärder genom att till Eders Kongl. Maj:t eller Chefen för Sjöförsvarsdepartementet i vissa fall afgifva hemställanden och förslag, måste, så framt icke den önskvärda sammanhållningen mellan öfverstyrelsens afdelningar och öfverensstämmelsen i fattade beslut skola äfventyras, denna rättighet visserligen öfverflyttas till verkets styrelse, så att alla dylika hemställanden och förslag blefve hos denna anmälda för att, om så pröfvades ändamålsenligt, ingifvas i form af styrelsens egna underdåniga framställningar; men Komitén finner denna omständighet, långt ifrån att medföra någon menlig verkan, tvärtom innebära den fördel, att visshet, så vidt möjligt är, derigenom vinnes, att de framställda förslagen undergått en mera mångsidig och sorgfällig förberedande granskning och följaktligen äro förtjenta af desto större uppmärksamhet och förtroende.

Af nu ifrågasatta organisation lärer ock följa, att den byrå för närvarande medgifna rätt att afgöra vissa inkomna förslag om ändringar å fartyg och byggnader m. m., rörande hvilka förslag beslut nu icke få af stationsmyndigheterna fattas, måste upphöra och afgörandet af dylika frågor tillkomma den ekonomiska öfverstyrelsen, hvaremot den byråchef nu tillagda rättigheten att från vederbörande vid stationerna infordra upplysningar och uppgifter, som för fullgörande af byråns åligganden erfordras, lärer för undvikande af omgång böra chef för afdelning i öfverstyrelsen tillkomma och utsträckas derhän, att denne må kunna genom brevexling med utanför styrelsen stående personer, myndigheter och embetsverk inhemta alla för ärendenas beredande behöfliga upplysningar, hvarjemte för de militära och tekniska afdelningarna bör kvarstå det för de nuvarande byråarne stadgade åliggandet att, hvar för sin detalj, i militäriskt och tekniskt hänseende med uppmärksamhet följa framstegen inom försvarsverket till sjös och tillse att flottan och dess materiel städe befinnes i

tidsenligt skick; och torde, för vinnande af det med sistnämnda föreskrift afsedda ändamålet, tillika böra föreskrifvas, att berättelse om hvad i omförmälda hänseende iakttagits bör af byrå på bestämda tider till Eders Kongl. Maj:t genom öfverstyrelsen ingifvas.

Innan Komitén öfvergår till frågan om antalet af de afdelningar som böra inom styrelsen förekomma och området för hvarje afdelnings verksamhet, torde här vara lämpligt att med stöd af hvad hittills blifvit anfördt tillse, huru den allmänna formen för ärendenas behandling och afgörande lämpligen bör ordnas. Vid uppgörandet af förslag till en sådan allmän form bör, enligt Komiténs mening, synnerligt afseende fästas dervid, att organisationen derigenom erhåller all den styrka och enhet, som visat sig behöflig och önskvärd, och för vinnande hvaraf Komitén ansett det första villkoret vara, att de nuvarande militäriska och tekniska byråarne ställas i närmaste förbindelse med Förvaltningen. Denna förbindelse har under nuvarande förhållanden synt Komitén icke kunna ega rum på annat sätt än genom styrelsens organisation på afdelningar; men byråindelningen eller organisationen på afdelningar bidrager i sig sjelf ingalunda till sammanhållning och enhet; den innebär tvärtom fröet till splittring och skall utan tvifvel på ett betänkligt sätt utveckla detsamma derest icke ett föreningsband finnes, tillräckligt starkt att leda de särskilda delarnes verksamhet i en och samma hufvudriktning. En sådan sammanhållande kraft kan icke gifvas utan en chef, hvilken dock, såsom redan blifvit erinradt, icke kan vara Chefen för Sjöförsvarsdepartementet. Utan en chefs auktoritet skulle de försök, som kunde göras att endast genom instruktion och arbetsordning begränsa och på förhand bestämma chefernes för de särskilda afdelningarna verksamhet säkerligen visa sig fruktlösa, likasom kontinuiteten i ärendenas behandling och sambandet mellan afdelningarna otvifvelaktigt skulle, utan en chef för verket, snart vara till spillo gifna. Sistberörda ändamål, kontinuitet och sammanhållning, skulle visserligen, åtminstone till någon del, kunna åstadkommas derigenom, att *alla* ärenden inom styrelsen behandlades kollegialt under ordförandeskap af den främste ledamoten, men detta vore en utväg, som skulle medföra bibehållandet af de olägenheter, som man mot den kollegiala formen anmärkt, och dessutom hafva till nödvändig följd, att den ordförande afdelningschefen allt för mycket öfverhopades af göromål och sålunda icke kunde egna tillbörlig uppmärksamhet åt vare sig ordförandeskapet eller sitt kall såsom afdelningschef. Om man utgår från de nu bestående förhållandena skulle, under nämnda förutsättning, såsom afdelningschefer ingå

*Behöflig-
heten af chef
för verket.*

i styrelsen: chefen för flottans militärpersonal såsom chef för militärbyrån, en regementsofficer såsom chef för varfsbyrån, öfverdirektören vid Marin-ingeniörstaten såsom chef för konstruktionsbyrån, samt en civil embetsman, motsvarande det nuvarande amiralitetskammarrådet, såsom chef för den ekonomiska detaljen. Derest nämde fyra afdelningschefer konune att bilda flottans ekonomiska öfverstyrelse, skulle, under berörda antagande, eller att alla frågor behandlades i plenum, ärendena kunna fullt formenligt handläggas; chefen för flottans militärpersonal vore dervid i följd af sin befattning alltid sjelfskrifven ordförande och alla cheferne hade lika rösträtt. Men då, såsom redan är anmärkt, ett stort antal mål, enligt Komiténs åsigt, icke lämpar sig för kollegial handläggning, vore behandlingssättet för dessa ärenden icke så lätt funnet. På egen hand borde afdelningschef icke afgöra dem; enheten och sammanhållningen blefve då fullkomligt illusoriska. Tillerkändes honom åter ensam afgörande rätt efter föredragning inför den eller de af de öfrige afdelningscheferne, som han ansåge böra sig i ämnet yttra, erhöle saken visserligen en mångsidigare belysning, men enheten och sammanhållningen saknades fortfarande. Hvad beträffar formen af ett sådant behandlingssätt, vore deremot mindre att erinra, derest samtliga afdelningscheferne i öfrigt innehade lika embetsställning, men den blefve helt och hållet olämplig för det fall att t. ex. chefen för varfsbyrån i någon fråga måste inhemta chefens för flottans militärpersonal yttrande men sjelf afgjorde densamma, måhända i strid med denne sin förmans åsigter. Komitén är alltså af den mening, att i spetsen för styrelseverket bör ställas en i alla frågor, som ej fordra kollegial behandling, ensam beslutande chef, inför hvilken en hvar af cheferne för de särskilda afdelningarna skall föredraga afdelningen tillhörande ärenden, med skyldighet dels för verkets chef att tillkalla och rådgöra med den eller de öfrige afdelningschefer, som målet må anses röra, och dels för så väl föredraganden som den eller de tillkallade att, der de äro från beslutet skiljaktige, särskild mening skriftligen afgifva.

*Gemensam
chef för flot-
tans öfver-
styrelse.*

I öfverensstämmelse med hvad i det föregående blifvit anfördt anser Komitén, att de militära och ekonomiska delarne af öfverstyrelsen, för närvarande representerade den förra af chefen för flottans militärpersonal, den senare af Förvaltningen af Sjöärendena, böra ställas i sådant förhållande till hvarandra, att öfverensstämmelse i beslut och åtgärder derigenom, så vidt möjligt är, betryggas, och att den myndighet, som har in-seendet öfver personalen och ansvaret för dennas tjänstbarhet, lemnas tillfälle att utöfva behörigt inflytande i fråga om anordningen och anskaff-

ningen af den materiel, som personalen skall använda. Före den förändring, som år 1872 vidtogs med styrelsen vid flottans stationer, kunde sambandet anses vara i viss mån betryggadt på ett lägre stadium inom styrelsen, i det den högsta myndigheten vid hvardera stationen var förenad i en hand, stationsbefälhafvarens; men fördelad som den numera är å stationerna mellan militär- och varfscheferne och öfver dessa mellan chefen för flottans militärpersonal och Förvaltningen, saknas för närvarande hvarje föreningsband mellan de begge grenarne af flottans styrelse. Då Komitén redan uttalat sig för behöfligheten af en chefsbefattning inom den ekonomiska delen af öfverstyrelsen, men chefen för flottans militärpersonal, i följd af sin embetsställning, icke lärer böra såsom afdelningschef blifva föredragande inför verkets chef, följer deraf, att militärafdelningen inom den ekonomiska styrelsegrenen bör ega sin särskilda chef, i ställning jemförlig med cheferne för de öfriga afdelningarna och alltså af regementsofficers grad. Till denna befattning torde likväl stabschefen hos chefen för militärpersonalen icke lämpligen kunna förordnas, dels emedan de maktpåliggande stabsgöromålen svårligen skulle tillåta honom att egna all den tid som vederborde åt skötandet af ärendena å afdelningen och dels af det skäl, att han, såsom chefs för personalen närmaste man och direkt beroende af honom, möjligen af denna omständighet skulle finna sig bunden i sina åtgärder såsom afdelningschef. Sambandet mellan öfverstyrelsens två hufvudgrenar kan sålunda icke förmedlas på det sätt att vare sig chefen för flottans militärpersonal eller hans stabschef beklädes med ledamotskap i den ekonomiska öfverstyrelsen. Då slutligen chefen för Sjöförsvarsdepartementet icke kan sättas i spetsen för flottans förvaltning på annat sätt än gällande grundlag medgifver, har Komitén, efter noggrant öfvervägande af alla hithörande förhållanden, kommit till den öfvertygelse, att det vigtiga målet, sammanhållning mellan öfverstyrelsens särskilda grenar, icke lämpligen kan åstadkommas på annat sätt, än derigenom att öfverstyrelsen i sin helhet ställes under chefskap af en och samma person.

Komitén har icke förbisett, att åtskilliga anmärkningar häremot skulle kunna göras, och det är därför Komiténs skyldighet att göra sig reda för dessa anmärkningar samt söka belysa deras beskaffenhet. Det väsentligaste som i nämnda hänseende kan anföras, torde vara, att en och samma person svårligen skulle medhinna de många göromål, som komme att åligga en chef för både den militära och den ekonomiska styrelsegrenen; att svårigheter kunde möta att finna en person, som vore lämplig

att handhafva begge dessa uppdrag; samt att en sådan chef, i sin egen-
 skap af personalchef, stundom måste vara frånvarande på inspektionsresor,
 hvarigenom kontinuiteten blefve afbruten. Hvad förstnämnda omständig-
 het beträffar, synes det Komitén otvifvelaktigt, att det arbete, som för
 närvarande åligger chefen för flottans militärpersonal, måste i betydlig
 mån minskas, sedan de talrika förberedande arbetena för den ännu nya
 institutionens verksamhet, genom uppläggande af rullor, uppgörande af
 formulär m. m., blifvit fullbordade samt grunderna och formerna för ären-
 denas handläggning vunnit stadga, hvarförutan en väsentlig lättnad för
 chefen för militärpersonalen skulle uppkomma deraf, att stabchefen finge
 odeladt egna sin tid åt stabsgöromålen i stället för att, såsom nu är för-
 hållandet, tillika vara föredragande ledamot i Förvaltningen af Sjöären-
 dena. Då härtill komme att, efter den nya organisationen, chefen för
 personalen skulle befrias från det honom nu åliggande chefskapet i flot-
 tans militärbyrå, samt de ärenden, som hos Förvaltningen af Sjöärendena
 handläggas — uppgående sistlidna år enligt ledamöternas föredragningslistor
 till ett antal af 2,061 — till mängden understiga hvad hos de flesta
 öfriga förvaltande myndigheter förekommer och, om än ofta både vidt-
 omfattande och invecklade, likväl till flertalet äro af ganska enkel be-
 skaffenhet, hyser Komitén den öfvertygelse, att öfvervakandet såsom chef
 af de göromål, som skulle åligga öfverstyrelsens begge grenar, icke komme
 att öfverstiga en persons tid och krafter. — Komitén vill icke emotsäga,
 att svårighet någon gång kunde möta att finna lämplig person för den
 ansvarsfulla befattning, hvarom nu är fråga, men lika och måhända äfven
 större svårighet lärer visserligen hafva mött och skall tvifvelsutan hädan-
 efter komma att möta vid tillsättandet af flera bland statens viktigare
 befattningar; och då det visat sig, att stationsbefälhafvarembetena, hos
 hvilka var förenad myndighet i så väl den militära som den ekonomiska
 detaljen, kunnat på tillfredsställande sätt beklädas, tviflar ej Komitén, att
 flottans officerskår fortfarande skall hafva att erbjuda personer, med för-
 måga så väl att handhafva det militära öfverinseendet öfver personalen,
 som att i ekonomiskt hänseende på ett ändamålsenligt sätt använda det
 inflytande, som bör styrelsens chef tillkomma. Härmed vill Komitén inga-
 lunda hafva påstått, att för denne eller i allmänhet för någon chef för
 en vidsträckt förvaltningsgren kan vara möjligt att sjelf i alla frågor be-
 sitta eller tillägna sig tillräcklig detaljkännedom för att uteslutande derpå
 grunda sitt omdöme. Detta måste naturligtvis i de flesta fall stödja sig
 vid de utredningar, som lemnas af afdelningarnas chefer, af hvilka deremot,

sedan afdelningarna blifvit försedda med erforderliga arbetskrafter, må kunna fordras, att de, hvar för sin detalj, äro fullt förtrogna med de förekommande ärendena. Ett ytterligare stöd för sin åsigt om möjligheten af den i fråga satta föreningen af chefsplatserna hemtar Komitén från den erfarenhet, som vunnits inom en annan, med flottans öfverstyrelse likartad förvaltningsgren, Arméförvaltningen. Inom två af detta embetsverks departement, Artilleri- och Fortifikationsdepartementen, äro vederbörande militärchefer tillika chefer för den ekonomiska förvaltningen. Chefen för artillerivapnet, hvilken i denna sin egenskap biträdes af sin stab och sitt konstruktionskontor, är tillika chef för Artilleridepartementet, med ensam beslutande rätt i alla de olikartade ekonomiska och militära ärenden, som derstädes förekomma. I förbigående må här anmärkas, att en jemförelse mellan Förvaltningen af Sjöärendena och Arméförvaltningen kan blifva riktig blott i det fall, att jemförelsen sker emellan den förra och något af den senares departement, men icke med Arméförvaltningen i sin helhet, emedan dessa departement i sjelfva verket äro att betrakta såsom fristående embetsverk med fullkomligt sjelfständig förvaltning och redovisning, men med jemförelsevis få beröringspunkter. — Hvad angår de svårigheter, som kunde uppstå derigenom att embetsverkets chef stundom i följd af sin befattning såsom personalchef måste vara frånvarande, kan visserligen icke nekas, att desamma skulle blifva märkbara i händelse chefen hvarje gång vore en längre tid frånvarande; men då en sådan frånvaro icke utan högst viktiga anledningar torde ifrågakomma; då vidare chefer i andra embetsverk i följd af sin befattning måste och hittills kunnat kortare tider vara frånvarande utan att större olägenheter deraf försports; då äfven nu chefen i Förvaltningen af Sjöärendena enligt nådiga brefvet den 11 December 1874 tillhör att inspektera varfven och alltså stundom nödsakas vara borta från hufvudstaden; då det måste betraktas såsom en fördel att nyssnämnda inspektion och de inspektioner af fartyg och undervisningsverk, som nu åligga chefen för militärpersonalen, samtidigt verkställas, och då i alla händelser möjligheten för chefen att låta genom andra förrätta erforderliga inspektioner bör qvarstå, ser Komitén icke heller uti denna omständighet något hinder för chefsbefattningarnas förening. — Möjligen skulle ytterligare en betänklighet i förevarande hänseende kunna framställas, nemligen den, att omförmälde chef genom den vidsträckta myndighet honom blefve anförtrodd kunde komma att på sjöförvarsärendena utöfva ett större inflytande, än som vore öfverensstämmande med den ställning han borde intaga till Chefen för Sjö-

försvarsdepartementet; men utom det att Komitén icke finner större anledning till en dylik betänklighet i afseende å sjövapnet än i fråga om artillerivapnet, lärer faran i detta hänseende, om en sådan verkligen förefinnes, kunna undanrödjas genom lämplig inskränkning af den myndighet, som är chefen för personalen i denna hans egenskap tillerkänd.

Marinförvaltningen.

Under chefen för flottans öfverstyrelse skulle denna styrelse sålunda komma att utgöras af en stabsexpedition för handläggning af personalen rörande ärenden samt af en utaf flera underafdelningar bestående ekonomisk öfverstyrelse, hvilken synes lämpligen böra benämnas så som i ofvan åberopade nådiga proposition till 1871 års Riksdag var föreslaget, eller *Marinförvaltningen*.

Hvad angår antalet af Marinförvaltningens underafdelningar och dessas omfattning, bör vid bestämmandet deraf särskild hänsyn tagas der till, att behovet af specialinsigter varder tillgodosedt, men tillika iakttagas, att antalet föredragande icke blir större än behovet kräfver, så att misshushållning med arbetskrafter undvikes. För att i någon mån kunna bedöma, huruvida arbetets myckenhet skulle göra fyra föredragande afdelningschefer behöfliga, likasom ock för att vinna visshet huruvida, såsom befaras kunde, sådana mål, hvilka borde i plenum behandlas, komme att utgöra flertalet och följaktligen inskränkningen af den kollegiala formens användande blifva af jemförelsevis ringa fördel, har komitén låtit, på grund af vederbörande ledamöters i Förvaltningen föredragningslistor för år 1875, uppgöra följande öfversigt öfver målens antal och beskaffenhet å de särskilda rotlarne:

	R o t l a r				Summa
	Amir.-kam- marrådets	Ledam. för Artill.-ärend.	Ledam. för öfriga milit. ärendena.	Öfverdir. för Marin-Ing.-st.	
1:o Handlingar, som öfverlemnats till kontorens eller myndigheters kännedom, qvittenser m. m.	276	88	293	36	693
2:o Ärenden, som föranledt endast afskrifter eller ock skrivelser, icke innefattande särskildt beslut	117	12	41	23	193
3:o Anmälanden om inleverering af medel; redogörelser och rapporter, som föranledt remiss	94	—	—	—	94
4:o Anordningsmål	452	1	—	17	470
5:o Anmärknings- och besvärsmål	11	—	—	—	11
6:o Öfriga mål	306	124	70	100	600
S u m m a	1,256	225	404	176	2,061

Af denna tabell framgår dels att, äfven om flertalet af de under 5:o och 6:o intagna målen komme att utgöra plenimål, dessas antal likväl betydligt understege de öfrigas och i alla händelser icke blefve så stort, att dessa ärenden icke lemnade afdelningscheferne tillräcklig tid öfrig att egna sig åt arbetet å sina afdelningar. Visserligen kan antalet mål komma att växa i följd af utvidgningen af Marinförvaltningens verksamhetsområde i förhållande till det, som under de senare åren tillkommit Förvaltningen af Sjöärendena, men äfven med en större tillökning än som kan antagas inträffa, synes det vara utom allt tvifvel, att ärendenas mängd skulle tillåta *en* person att fullgöra den föredragningskyldighet, som nu åligger de två militära ledamöterna, enär dessa tillsammans sistlidna år hade att föredraga endast något mera än 600 ärenden, af hvilka flertalet, öfver 400, icke kräfde någon föregående beredning. Ärendenas beskaffenhet skulle deremot med större skäl kunna anses påkalla en fördelning af desamma på flera afdelningar, enär det icke är antagligt, att samme afdelningschef komme att ega lika fullständiga specialinsigter i alla de ärenden, som för närvarande skola handläggas af de två militära ledamöterna i Förvaltningen samt å militär- och varfsbyråarne; men dels ingår det i komiténs organisationsplan, att den för dessa ärenden gemensamma afdelningen skall förses med de bästa krafter som stå till buds för ärendenas beredning, och dels skulle tillämpningen af en sådan grundsats följdriktigt leda dertill, att för dessa ärenden inrättades icke blott två utan flera afdelningar. Möjligen kommer minvapnet att i en framtid vinna den utveckling, att en särskild afdelning för detsamma inom Marinförvaltningen blir erforderlig, men under nuvarande förhållanden anser komitén en sådan anordning icke nödvändig eller med god hushållning öfverensstämmande. Vid detta förhållande och då, hvad beträffar de s. k. militära ärendena, dessa hvarken i anseende till deras mängd eller vikt synas erfordra sin särskilde föredragande, helst det bör förutsättas, att hvarje officer, som erhåller förtroendet att i Marinförvaltningen blifva ledamot, och alltså jemväl chefen för militärisk-tekniska afdelningen, besitter den allmänna sjö-officersbildning, som gör honom lämplig att handlägga äfven de s. k. militära ärendena, har komitén ansett något hinder vare sig i ärendenas mängd eller beskaffenhet icke möta för deras beredning å endast en afdelning och föredragning af samme ledamot. Såsom redan är antydt bör städse vara sörjdt för, att ej mindre artilleri- än minvetenskapen likasom öfriga militära och tekniska ämnen inom afdelningen ega representanter uti tillräckligt antal dels för längre tid, dels tillfälligtvis kommenderade

officerare, samt att dessa genom resor i utlandet, genom deltagande i skjut- och sprängningsförsök o. s. v. beredas tillfällen att inhemta kannedom om vetenskapens framsteg. Härigenom och derest den militärisk-tekniska afdelningen derjemte, vid tillfälligt behof, finge tillgång till den bästa, praktiska erfarenhet, som förefinnes vid stationernas varfsdepartement, skulle utan tvifvel afdelningschefen alltid kunna hos personalen på sin afdelning påräkna tillförlitligt stöd och biträde vid handläggningen af de ärenden, som å afdelningen förekomma. För att yttermera stärka sammanhållningen mellan öfverstyrelsens hufvudgrenar synes det komitén derjemte lämpligt, att den officer, som tjenstgör såsom förste adjutant i chefens för öfverstyrelsen stab tillika eger tjenstgöringsskyldighet i Marinförvaltningens i fråga varande afdelning, som lämpligen torde kunna benämnas *militärafdelningen*. Vidkommande den nuvarande konstruktionsbyrå, hvars chef för närvarande såsom ledamot i Förvaltningen af Sjöärendena med rösträtt handlägger endast sådana ärenden, som stå i sammanhang med hans särskilda befattning såsom öfverdirektör vid Mariningeniörstaten, är, enligt komiténs mening, annan ändring icke behöflig, än att öfverdirektören, såsom ständig ledamot i Marinförvaltningen, kommer att deltaga jemväl i plenimålens handläggning, äfvensom att denna byrå erhåller den med dess uppgift mera öfverensstämmande benämningen *ingenjörafdelningen*. Hvad angår den afdelning, som i egentlig mening skulle vara den ekonomiska, och om hvars sammansättning och arbeten komitén framdeles blir i tillfälle att närmare yttra sig, må här endast nämnas, att komitén anser densamma, under chefskap af amiralitetskammarrådet, eller en med denne hufvudsakligen likställd embetsman, böra benämnas *intendentsafdelningen*. *Kansliet*, såsom gemensamt för hela embetsverket, bör lämpligen lyda omedelbart under verkets chef. — Slutligen och då icke billigtvis kan begäras, det en afdelningschef skall ensam ansvara för riktigheten i alla detaljer af de utredningar, upplysningar m. m., som det åligger hans afdelning att afgifva, torde böra stadgas såsom allmän regel, att en hvar tjensteman å Marinförvaltningens afdelningar skall ega ansvarighet för sina arbeten eller tillgöranden i tjänsten.

Hufvudgrunderna af den organisation, komitén sålunda anser ändamålsenlig för flottans öfverstyrelse, torde bäst åskådliggöras genom följande uppställning:

Kongl. Öfverstyrelsen för flottan.

Chef: Flaggman.

Stabsexpeditionen.

Stabschef; adjutanter.

Marinförvaltningen.

Militärafdelningen. Chef: en kommandör eller kommandörkapten; kommenderade officerare.

Ingenjörafdelningen. Chef: öfverdirektören vid Mariningeniörstaten; ingenjörer.

Intendentsafdelningen. Chef; kontorstjenstemän.

Kansliet.

Sammanfattande de åsigter, som i afseende å öfverstyrelsens organisation hittills uttalats, föreslår alltså komitén,

att de göromål, som för närvarande äro uppdragna åt Förvaltningen af Sjöärendena samt flottans militäriska och tekniska byråar, öfverlemnas åt en Marinförvaltning, fördelad uti en militärafdelning under chefskap af en dertill i nåder förordnad officer af kommandörs eller kommandörkapstens grad, en ingenjörafdelning under chefskap af öfverdirektören vid Mariningeniörstaten och en intendentsafdelning under chefskap af amiralitetskammarrådet eller en med denne hufvudsakligen likställd embetsman, med ett gemensamt kansli samt en i allmänhet ensam beslutande chef, hvilken derjemte, biträdd af sin stab i allt som rörer militärpersonalen, under Chefen för Sjöförvarsdepartementet personligen utöfvar öfverstyrelsen i militäriskt hänseende i öfverensstämmelse med den för nuvarande chefen för flottans militärpersonal gällande instruktion;

att de ärenden, hvilka här nedan omförmälas, må i Marinförvaltningens plenum kollegialt behandlas;

att vid föredragning af ärende, öfver hvilket Marinförvaltningens chef eger ensam besluta, det må på honom ankomma att till öfverläggningen tillkalla den eller de afdelningschefer utom föredraganden, hvil-

kas detaljer ärendet må anses röra, med rättighet och skyldighet för så väl föredraganden som den eller de sålunda tillkallade att, der de äro från beslutet skiljaktiga, särskilda meningar afgifva;

att chef för afdelning skall vara pliktig att till Chefen för Sjöförsvarsdepartementet på eget ansvar afgifva de upplysningar och uppgifter, som från honom infordras, samt ega rätt att genom brevväxling med utanför öfverstyrelsen stående personer, myndigheter och embetsverk inhemta de upplysningar, som för ärendenas beredande anses erforderliga; hvarjemte cheferne för militär- och ingenjöravdelningarna särskildt skall åligga att, inom området för hvardera afdelningens verksamhet, med uppmärksamhet följa framstegen inom försvarsverket till sjös och tillse att flottan och dess materiel befinnes i tidsenligt skick, samt icke allenast i sistnämnda afseende hos Marinförvaltningen väcka de förslag, som anses ändamålsenliga, utan ock genom Förvaltningen på bestämda tider om sina gjorda iakttagelser till Eders Kongl. Maj:t afgifva underdånig berättelse; samt

att, jemte den ansvarighet, som åligger hvarje chef för de å hans afdelning förekommande göromål, en hvar tjänsteman å Marinförvaltningens särskilda afdelningar skall vara underkastad ansvarighet för de arbeten och åtgöranden han å tjänstens vägnar vidtager.

*Beslutande
rätten.*

Vissa inom detta embetsverk förekommande förvaltningsärenden äro af den beskaffenhet, att olika behandlingssätt för dem synas ändamålsenliga på de olika stadier, hvarunder de kunna påkalla åtgärd. Sådana äro i allmänhet frågor rörande materielen. En dylik fråga kan uppträda dels såsom uteslutande *teknisk*, således utan något slags ekonomisk natur; dels såsom *ekonomisk* i den mening, huruvida materiel af ett eller annat slag bör anskaffas eller icke; dels såsom ett *verkställighetsärende* efter det anskaffning blifvit beslutad, och dels såsom endast en *liquidfråga*. Då nu bedömandet af frågans tekniska sida är beroende af vetenskapliga sanningar och erfarenhetsrön, lärer ett ärende i detta stadium böra uteslutande tillhöra vederbörande tekniska afdelning och denna ansvara för den utred-

ning och de upplysningar, som lemnas. Bliu åter fråga om, huruvida materiel, hvarom afdelning i tekniskt hänseende sålunda sig yttrat, bör anskaffas, måste i betraktande tagas icke blott huruvida den fördel man vill vinna står i skäligt förhållande till kostnaden, utan ock huruvida medel finnas och böra för i fråga varande eller andra behof företrädesvis användas o. s. v. Frågor af denna beskaffenhet — utan tvifvel de viktigaste, hvarom Förvaltningen har att besluta eller sig yttra — erfordra en mångsidig och noggrann behandling och lära derfor böra handläggas i plenum. Ärenden, som röra sättet för anskaffningen och dermed förenade vilkor, äfvensom beträffande liqviden för anskaffad materiel äro deremot af den beskaffenhet, att deras afgörande lämpligen bör tillkomma verkets chef.

Med tillämpning af dessa åsichter men i hufvudsaklig öfverensstämmelse i öfrigt med hvad Komitén i sitt betänkande den 11 sistlidne November, anående lönereglering m. m. för Statskontoret, föreslagit i fråga om mål, som synas fordra kollegial handläggning, hemställer Komitén,

att till plenimål hos Marinförvaltningen må ^{Pleniärenden.}

räknas:

frågor om embetsverkets organisation;

underdåniga förslag och betänkanden angående nya författningars utfärdande och redan befintligas förklarande, ändrande eller upphäfvande;

sådana allmänna föreskrifters meddelande, som af verket bero att utfärda för verkställigheten af gällande författningar eller fullgörande af Eders Kongl. Maj:ts i sådant ändamål gifna nådiga befallningar;

yttranden, förslag och beslut, huruvida sjökrigsmateriel af ett eller annat slag bör anskaffas;

befordringsfrågor, undantagande sådana, som röra återbesättande af ledig ledamotsplats;

frågor om e. o. tjänstemäns och vaktbetjentes antagande, om afsked, om tjänstebetyg, om tjänstemäns och betjentes fel eller försummelse i tjänsten, om tjänstledighet och förordnanden samt bestämmandet af arvodet åt extra biträden;

afgifvandet af sådana berättelser, redogörelser och förslag, som Förvaltningen af Sjöärendena enligt nu gällande instruktion skall på bestämda tider afgifva;

*Ärenden,
deri chefen
ensam
beslutar.*

frågor angående verkets ekonomi;
samt dessutom sådana ärenden som chefen i särskilda fall kan finna lämpligt att göra till föremål för pleni behandling; samt

att deremot åt verkets chef bör öfverlemnas att ensam besluta i öfriga frågor äfvensom att, när ledamotsplats blifver ledig, om dess återbesättande hos Eders Kongl. Maj:t göra underdånig anmälan, med förslag å person, då chef för intendentsafdelningen skall tillsättas, dock vid sistnämnda tillfälle samt vid utfärdande af arbetsordning, efter samråd med verkets ledamöter.

*Vid förfall
för chef eller
ledamot.*

I instruktionen för chefen för flottans militärpersonal finnes stadgadt, att då han af en eller annan orsak är hindrad att sitt embete utöfva, skall han derom göra underdånig anmälan till Eders Kongl. Maj:t, samt att vid inträffande förfall för honom, hans embete skall öfvertagas och förestås, intill dess Eders Kongl. Maj:t derom i nåder förordnar, af den till graden främste i tjänst varande bland de vid Stockholms station placerade officerarne vid Kongl. flottan. Äfven om, såsom Komitén föreslagit, i fråga varande chefsembete blir förenadt med chefskapet för Marinförvaltningen, synes nyssnämnda stadgande böra fortfara att gälla; men då chefen för öfverstyrelsen vid vissa tillfällen kunde vara hindrad att tjänstgöra såsom chef i Marinförvaltningen, ehuru han fortfarande utöfvade det militära chefskapet öfver flottans personal, hvilket förhållande alltid måste inträffa då han på tjänstens vägnar vore frånvarande från hufvudstaden, måste särskild föreskrift lemnas, huru i sådant fall bör förhållas; och anser Komitén för den i fråga satta händelsen böra föreskrifvas, att i Marinförvaltningens plenum den till graden främste afdelningschefen skall fungera såsom ordförande, men att, beträffande ärende, som icke tillhör plenum att behandla, den afdelningschef, till hvars rotel ärendet hör, skall föredraga detsamma inför de två öfrige afdelningscheferne och inhemta deras mening men ensam ega att i ärendet besluta. Sistnämnda företrädesrätt synes billigtvis böra och kunna tilläggas den föredragande afdel-

ningschefen, enär förutsättas måste, att han i allmänhet är i tillfälle att bättre än de två öfrige afdelningscheferne bedöma det föredragna ärendet. Sammanhållningen bevarades derigenom, att alla dessa ärenden blefve föredragna för de öfrige afdelningscheferne, innan beslut fattades, och något anmärkningsvärdt afbrott i kontinuiteten vore icke att befara af en dylik anordning, då, såsom förut blifvit erinradt, verkets chef efter all anledning endast under kortare tider komme att vara frånvarande. För öfrigt borde det åligga de öfrige afdelningscheferne att, i händelse af olika åsigt med föredraganden, sina skiljaktiga meningar protokollet bilägga.

Vid förfall för öfverdirektören vid Mariningeniörstaten, skall, enligt den för honom utfärdade instruktion, chefen för ingenjördepartementet vid Stockholms station, när ej annorlunda förordnas, jemte egna tjänstegöromål jemväl bestrida öfverdirektörens; och då amiralitetskammarrådet är hindradt att i Förvaltningens förhandlingar deltaga, eger verkets chef att på högst två månader adjungera sekreteraren eller kamereraren; men i fråga om adjunktion för längre tid eller af annan person skall chefen till Eders Kongl. Maj:t inkomma med underdånig anmälan. För åstadkommande af enhet i fråga om ledamotsbefattnings skötande vid förfall för innehafvaren, anser Komitén böra föreskrifvas, att vid kortare tids förhinder för afdelningschef att sitt embete förrätta, detta bör för de resp. afdelningarna bestridas af äldste officern å militärafdelningen, chefen för ingenjördepartementet vid Stockholms station eller verkets sekreterare, men i händelse af längre tids förfall, underdånig anmälan derom hos Eders Kongl. Maj:t göras.

Komitén föreslår alltså,

att, i händelse chefen för öfverstyrelsen hindras att sitt embete utöfva, han derom skall göra underdånig anmälan hos Eders Kongl. Maj:t och embetet emellertid öfvertagas och förestås, intill dess annorlunda i nåder förordnas, af den till graden främste i tjänst varande bland de vid Stockholms station placerade officerare vid Kongl. flottan, hvilken officer under tiden skall upphöra att utöfva den befattning han vid stationen innehar;

att, då chefen för öfverstyrelsen, ehuru fortfarande i utöfning af chefskapet öfver flottans militärpersonal, är hindrad att chefsbefattningen i Marinförvaltningen

bestrida, den till graden främste af Förvaltningens ledamöter skall tillika vara ordförande vid handläggningen af plenum, men, beträffande annat ärende, den afdelningschef, till hvars föredragning ärendet hör, ega ensam beslutanderätt sedan han ärendet inför de begge öfrige afdelningscheferne föredragit, med rättighet och skyldighet för desse att, då de icke äro med föredraganden om beslutet ense, sina meningar skriftligen afgifva; samt

att, vid inträffande hinder för afdelningschef att eget embete förrätta, äldste officern å militärafdelningen skall vara skyldig att såsom chef å nämnda afdelning, — chefen för ingenjördepartementet vid Stockholms station att i öfverdirektörens vid Mariningeniörstaten ställe — samt sekreteraren hos Förvaltningen att i utöfningen af chefens för intendentsafdelningen embete inträda, så vida icke hindret varar öfver en och en half månad, men, om det är af beskaffenhet att räcka längre tid, intill dess uppå genast skeende underdånig anmälan Eders Kongl. Maj:t å embetet meddelar nådigt förordnande.

Sammantråde med annat embetsverk.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad inom Förvaltningen af Sjöärendena hittills varit brukligt och jemväl finnes för Arméförvaltningen föreskrifvet, anser Komitén vidare böra stadgas,

att, då Marinförvaltningen sammanträder med annat embetsverk, dervid ledamöternes antal från hvartdera verket bör vara lika, Marinförvaltningens ledamöter skola i öfverläggningar och beslut deltaga på det vid dylika tillfällen emellan embetsverk vanliga sätt; samt

att vid sådant sammanträde skola från Marinförvaltningen sig inställa chefen för öfverstyrelsen och chefen för intendentsafdelningen samt en af Förvaltningens öfrige ledamöter, eller ock den, som i någon deras ställe hans embete utöfvar.

Enligt hvad redan blifvit anfördt skulle området för Marinförvaltningens verksamhet i någon mån komma att utsträckas utöfver de gränser, som för närvarande äro för Förvaltningen af Sjöärendena utstakade. Å en annan sida har Komitén visserligen icke funnit sig kunna föreslå sådana förändringar, hvarigenom något eller några af de uppdrag, som nu tillhöra Förvaltningen, skulle kunna upphöra eller till annan förvaltningsmyndighet öfverflyttas, men deremot ansett vissa förenklingar i afseende på formerna för ärendenas handläggning, utom hvad som redan föreslagits till inskränkning af den kollegiala formens användande, kunna vidtagas.

I afseende på protokollsföringen har det synts Komitén otvifvelaktigt, att för flertalet af de ärenden, som hos Förvaltningen förekomma, icke krävas så vidlyftiga anteckningar, som för närvarande göras, och att protokollet, som beträffande besluten i allmänhet endast hänvisar till registraturet och endast undantagsvis upplyser om innehållet af viktigare beslut, fullständigt uppfyller sitt ändamål, om det inskränkes till en, så vidt möjligt är, kortfattad förteckning öfver de ärenden, som vid hvarje sammanträde föredragits, hufvudsakligen genom angifvande af sådana data, som äro nödvändiga för att återfinna mål och beslut i diarium och registratur, derest icke särskilda omständigheter skulle föranleda, att fullständigare redogörelse borde lemnas för ett eller annat ärende. Möjligen uppkommande skiljaktiga meningar borde, på sätt Komitén för andra embetsverk förut föreslagit, icke intagas i protokollet utan, med hänvisning till registraturet, detta biläggas.

*Protokolls-
och diariiföring.*

I afseende å diariiföringen må anmärkas, att denna hos Förvaltningen verkställas på ett från förhållandet i andra embetsverk afvikande sätt, i det att alla inkommande ärenden, som ega sammanhang med ett förut i diariet antecknadt, införas under samma nummer som detta, oberoende af tiden, då de förstnämnda ärendena inkommit, så att då t. ex. under ett nummer antecknats erhållen nådig föreskrift om en fartygsbyggnad, införas under samma nummer alla de olikartade skrivelser och åtgärder, som hafva afseende på denna nybyggnad ända till dess fartyget blifvit färdigt, äfven om dermed skulle dröja flera år. Om också ett sådant förfaringssätt i afseende på åtskilliga slags ärenden må medföra någon fördel, kan dock i allmänhet ingalunda vara lämpligt, att ärenden, som inkomma och handläggas under ett visst år, icke antecknas i samma års diarium utan i ett annat, som afser en längesedan förfluten tid. I betraktande häraf synes åtminstone den förändring i diariiföringen böra

vidtagas, att alla inkommande ärenden antecknas i det löpande årets diarium, men med hänvisning för dem som sådant fordra till det nummer i ett föregående års diarium, hvarunder de enligt hittills följd grund för diariiföringen skolat antecknas. Vidare må erinras, att icke så få anteckningar så väl i diariet och dess register som i protokollet skulle undvikas, derest inkommande qvittenser icke inregistrerades och föredrogos i Förvaltningen utan lemnades direkt till kassören, som ensam är i stånd att kontrollera om dessa verifikationer för hans räkenskap ordentligt inkomma.

Komitén föreslår alltså,

att protokolls- och diariiföringen inskränkes och förenklas på sätt ofvan blifvit antydt.

*Justering.
Expeditioner-
nas under-
skrifvande.*

När skrivelser blifvit af sekreteraren uppsatta, justeras de, såsom vanligt varit inom rikskollegierna, genom uppläsning inför chefen och ledamöterna. Denna form för justeringen synes, utom hvad pleniärenden angår, böra upphöra och chefen eller, då han är frånvarande, den beslutande föredraganden ensam tillhöra att utan uppläsning inför styrelsen verkställa justeringen. Af enahanda skäl lära namnunderskrifterna å utgående expeditioner böra minskas till det antal, som i andra styrelseverk ansetts tillräckligt; och hemställes alltså,

att skrifvelse, som expedieras på grund af Marinförvaltningens i plenum fattade beslut, skall justeras inför, och, efter kontrasignation af sekreteraren, underskrifvas af dem, som i beslutet deltagit;

att öfriga utgående skrivelser skola justeras af föredraganden och chefen, eller, i den senares frånvaro, af den beslutande afdelningschefen, samt, efter kontrasignation af sekreteraren, undertecknas af chefen tillika med vederbörande föredragande, eller, i chefens frånvaro, af föredraganden ensam »på Marinförvaltningens vägnar;» samt

att Marinförvaltningens anvisningar på Riksbanken underskrifvas af chefen för intendentsafdelningen och, sedan de blifvit å kontoret annoterade och med bevis derom försedda, af verkets chef, men i dennes frånvaro af chefen för intendentsafdelningen »på Marinförvaltningens vägnar», med kontrasignation af kassören.

Beträffande de allmänna grunder, på hvilka löneregleringen för Marinförvaltningens intendentsafdelning och kansli skall byggas samt de villkor, som böra stadgas för åtnjutande af de nya löneförmånerna, får Komitén föreslå,

*Allmänna
grunder för
lönereglerin-
gen.*

att embets- eller tjänsteman skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jemkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af Marinförvaltningen eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad; äfvensom, om i en framtid verkets ställning inom förvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan som sjelfständigt embetsverk anses, vara förpligtad att, med bibehållande af den tjänstegrad och aflöning han innehar, efter den nya arbetsordningen sköta de med tjänsten förenade göromål;

att med embete eller tjänst i Marinförvaltningen icke må förenas annan tjänst å Rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöringen i Förvaltningen; dock att tjänsteman, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehar tjänst utom Förvaltningen, må densamma bibehålla, så länge den icke är för tjänstgöringen i Förvaltningen hinderlig;

att aflöningarna för Marinförvaltningens embets- och tjänstemän samt betjente fördelas i lön och tjänstgöringspenningar, hvilka senare få uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat;

att den, som af sjukdom hindras att sin tjänst förrätta, eger uppbära hela lönen; men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för tjänstens förrättande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning inom Marinförvaltningen, densamma emot åtnjutande af tjänstgöringspenningar till det för den högre graden bestämda belopp i stället för egna, bestrida, dock ej längre än tre månader under ett år;

att, der förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjänst anses böra medgifvas, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under vilkor att innehafvaren, af denna tid, mera än fyra år sjelf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan eger rum, efter ytterligare fem år, under samma vilkor, på det sätt likväl, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; börande löntagaren dervid tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från hans tillträde till tjänsten, vare sig på grund af fullmakt eller förordnande i följd af frågan om verkets omorganisation;

att tjänsteman skall, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänstår, vara förpligtad att med ofkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Eders Kongl. Maj:t eller Marinförvaltningen, der det tillkommer denna att afskedet utfärda, dock obetaget att låta med detsamma anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå; samt

att semester må åtnjutas af tredje och andra gradens tjänstemän under en och en half månad samt af första gradens tjänstemän under en månad årligen.

Sedan innevarande års Riksdag på Eders Kongl. Maj:ts förslag beslutat ny reglering af officerspersonalens vid flottan löneförmåner, i följd af hvilken reglering särskilda arvoden åt officerare, som i en eller annan egenskap blefve inom öfverstyrelsen anstälde, icke skulle komma att å Förvaltningens stat upptagas, och då chefen för ingenjörafdelningen jemte der anstälde ingenjörer fortfarande komme att åtnjuta aflöning å särskild stat, har Komitén att framställa förslag till reglering af personalen och lönevilkoren endast inom intendentsafdelningen och kansliet.

Å Förvaltningens af Sjöärendena kammarkontor äro för närvarande anstälde: en kamererare, en kammarförvandt, en bokhållare och en kammarskrifvare samt, enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 3 December 1875, ett extra räkenskapsbiträde med arvode till samma belopp som aflöningen för en tjänst i hittills varande första graden, äfvensom å kassakontoret en kassör; och utöfvas inseendet öfver kammarkontoret af amiralitetskammarrådet. Kamererarens hufvudsakliga åliggande är att, såsom förman för kontoret, öfvervaka göromålens ordentliga, pålitliga och skyndsamma handläggning; att sjelf eller genom underlydande tjänstemän handlägga mål och ärenden, som till kontorets utlåtande och åtgärd remitteras; upprätta eller låta upprätta åtskilliga förslag, uträkningar m. m. samt i öfrigt fullgöra de åligganden, som i allmänhet anses en kontorsförman tillkomma.

Då de skäl, som föranledt Komitén att i fråga om Statskontoret förordade kamereraretjänsternas förening med ledamotsbefattningarna, synas i afseende å Marinförvaltningen ega full tillämplighet, helst antalet och omfattningen af de ärenden, som komme att tillhöra chefens för intendentsafdelningen föredragning, icke lemnade honom full sysselsättning, och vissa af kamererarens göromål kunde mellan underlydande tjänstemän fördelas, har, såsom redan blifvit antydtt, Komitén ansett denne ledamots och kamererarens befattningar kunna förenas och ledamoten sålunda komma att utöfva omedelbart chefskap för afdelningen.

Med kassörsbefattningen hos Förvaltningen eger för närvarande det särskilda förhållande rum, att dennas innehafvare, som jemte de egentliga kassörsbestyren skall sköta vissa bokhållaregöromål, tillika är kassör för Lotsstyrelsen, ehuru sistnämnda embetsverk sedan 1872 års början varit i alla öfriga hänseenden skildt från Förvaltningen. Denna förening af kassörs-tjänster inom två särskilda verk synes Komitén vara olämplig och därför böra upphöra, hvarefter Förvaltningens kassör utan tvifvel bör kunna egna en god del af sin tid åt andra förekommande arbeten på intendentsafdel-

ningen, hvarest hans biträde också synes väl behöfligt i följd af det hos Förvaltningen numera betydligt ökade bokföringsarbetet.

I ändamål att sätta Förvaltningen i stånd att alltid kunna så väl själf bedöma som ock lemna Chefen för Sjöförsvarsdepartementet erforderliga upplysningar om ställningen inom de särskilda anslagen för flottan, oaktadt medlen till hufvudsakligaste delen utbetalades vid stationerna, har nemligen, enligt reglementet för styrelsen och förvaltningen vid flottans stationer, blifvit föreskrifvet för stationernas räkenskapskontor att föra dels arbetstitelbok, hvori under de af militärchefen och varfschefen uppgifna titlar införas stationens alla inkomster och utgifter, dels ock anslagstitelbok, hvori under de af Förvaltningen af Sjöärendena föreskrifna titlar från arbetstitelboken sammanföras deri införda inkomster och utgifter. Af denna senare titelbok har tillförene en afskrift, tillika med uppgift om värdet af afförda dagsverken af manskapet vid sjömanskåren för hvarje titel samt om behållningen i kontant och förskott, skolat genom varfschefen månadtligen insändas till Förvaltningen för att användas vid upp rättandet af hufvudboken; men genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 11 sistlidne Februari har blifvit förordnadt, att räkenskapskontoret, i stället för att aflemna afskrift af titelboken, numera skall i hvarje månad till varfschefen inlemna, för att till Förvaltningen insändas, verifierad kassaredogörelse för nästföregående månaden; »skolande den för årets sista månad vara åtföljd af uppgift *dels* å kalkylerad dagsverkskostnad för hvarje anslagstitel, hvarå sådan kostnad under året förekommit, *dels* ock å stationens alla fordringar och skulder, innehållande ej mindre en kort anteckning om orsaken till deras kvarstående oliqviderade, än, hvad förskotten beträffar, i den mån sådant kan ske, om den titel, hvarå dessa komma att formelt afföras.» De till Förvaltningen sålunda månadtligen inkommande verifikationerna, hvilka före deras insändande skola vid vederbörande station revideras, undergå hos Förvaltningen granskning endast i ändamål att kontrollera, det riktiga bokföringstitlar begagnats, att verifikationerna öfverensstämma med kassajournalen samt att likhet i bokföringen eger rum mellan stationerna, i sammanhang hvarmed tillses, att det för hvarje vid stationen begagnad utgiftstitel anvisade belopp icke öfverskrides. För att vinna det med ifrågavarande anordning afsedda särskilda ändamål att erhålla öfversigt af anslagens ställning, upprättas å kammarkontoret efter verkställd granskning för hvarje af de speciela anslagstitlar, under hvilka inkomster eller utgifter redovisas, s. k. titelsamman drag — motsvarande de till Förvaltningen förut inkomna titelboksafskrif-

terna — upptagande det verk eller den person, från eller till hvilken betalning skett, uppgift för hvarje inkomst och utgift om dess beskaffenhet samt hänvisning till verifikationen. Från dessa titelsammandrag, hvilka upprättas särskildt för hvardera stationen, blifva summorna, efter granskning af kammarförvandten, utaf denne månad efter månad införda i en koncepthufvudbok, uppstald efter hufvudboksconti, men sjelfva hufvudboken, som, enligt faststaldt formulär skall upptaga endast årssummorna, kan med sina kapital- och kassakonti icke uppgöras förr än årets samtliga inkomst- och utgiftsposter å hvarje titel blifvit kända, — ett arbete, som likväl ej bör blifva särdeles besvärligt eller tidsödande, då siffrorna kunna omedelbart hemtas från den under årets lopp förda konceptboken.

Då räkenskaperna med fullständiga verifikationer sålunda för hvarje månad ingå från stationerna och hos Förvaltningen undergå den granskning, som är nödvändig för hufvudbokens upprättande, kunde ifrågasättas, huruvida icke jemväl den räkenskapsrevision, som nu eger rum vid stationerna, borde hos Förvaltningen verkställas i sammanhang med nyssnämnda, der skeende granskning. Då emellertid, enligt Komiténs mening, flottans räkenskaper, i hvad de angå stationerna, icke kunna under lika fördelaktiga omständigheter granskas i Förvaltningen som å stationerna, hvarest anmärkta fel kunna omedelbart rättas och behöfliga upplysningar erhållas, i de flesta fall utan en tidsödande skriftvexling, anser Komitén Förvaltningens granskningsskyldighet, hvilken beträffande nämde räkenskaper för närvarande icke är närmare bestämd, böra inskränkas till dels den tillsyn i afseende å bokföringen vid stationerna, som enligt hvad ofvan är nämndt redan nu eger rum, och dels den granskning, hvilken bör föregå Förvaltningens egna utbetalningar. För öfrigt synes det Komitén, hvilken rörande revisionen af statens räkenskaper i allmänhet blir i i tillfälle att yttra sig först i sammanhang med regleringen af Kammarrätten, att det tillfälle till åstadkommande af en tidigare öfverrevision, som erhålles derigenom, att stationernas kassaräkenskaper med verifikationer månadtligen inkomma, icke bör lemnas obegagnadt, utan lära dessa handlingar, så snart de blifvit använda för bokslutet, böra genast öfverlemnas till vederbörande revisionskontor i Kammarrätten eller ännu hellre för vederbörande revisor göras tillgängliga i Förvaltningens embetslokal, der revisionen utan tvifvel skulle komma att verkställas på ett mera fullständigt och tillförlitligt sätt än inom Kammarrätten, hvarest revisorn icke har att tillgå alla de på sakkännedom grundade upplysningar, hvilka stå att vinna inom de särskilda afdelningarna af Förvaltningen.

Hvad angår kontorsarbetet i öfrigt, skulle genom kamererare- och ledamotsbefattningarnas förening detsamma kunna i någon mån förenklas genom den möjlighet, som sålunda bereddes för en mera direkt kommunikation mellan afdelningen och styrelsen än för närvarande eger rum, i det att den skriftliga formen för yttranden från afdelningen i flera fall blifve obehöflig och erforderliga upplysningar kunde meddelas muntligen af föredraganden. Likaledes synes den nuvarande vidlyftiga diariiföringen å kontoret böra upphöra, afdelningschefen naturligtvis obetaget att föra de anteckningar han för kontrollen å göromålen funne erforderliga.

Då kammarförvandtens befattning med uppgörandet af Förvaltningens hufvudbok samt granskningen af inkommande requisitionshandlingar och räkningar m. m. måste anses lemna full sysselsättning åt en tjänsteman; då kassören, utom de egentliga kassörsbestyren och dermed sammanhängande bokföring, har att uppgöra titelsammandragen för Förvaltningens egna utgifter och sålunda äfven för närvarande utför en del bokhållaregöromål; då det öfriga kontorsarbetet hittills sysselsatt en tjänsteman af andra graden och en af första äfvensom ett ständigt, extra kontorsbiträde; och då slutligen det kontorstjänstemännen åliggande arbetet genom den förändrade bokföringen blifvit i betydlig mån ökad och ytterligare skulle ökas derigenom, att en del af kamererarens nuvarande göromål komme att på de öfrige tjänstemännen fördelas, anser Komitén, vid afvägandet af tillökningen i arbete emot de lättnader, som böra blifva en följd af de föreslagna förenklingarna, någon vidare minskning i de ordinarie tjänstemännens antal, än som blir en följd af kamererare- och ledamotsbefattningarnas förening, icke kunna ega rum, och att alltså, utom afdelningens chef och kassören, hvilken tillika bör vara bokhållare, å intendentsafdelningen erfordras tre ordinarie tjänstemän, jemte det att medel fortfarande böra ställas till Förvaltningens disposition till godtgörelse åt ett extra biträde, hvaremot det ännu i staten uppförda anslaget »för materialförvaltaregöromålens bestridande» bör, enär sådana göromål numera icke förekomma, upphöra.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Komitén,

att kamereraretjensten indrages och göromålen fördelas mellan chefen för intendentsafdelningen och de honom underlydande tjänstemän;

att, under förutsättning det Lotsstyrelsens kassarörelse icke kommer att omhänderhafvas af någon

Marinförvaltningens tjänsteman, den ständiga personalen å intendentsafdelningen, förutom afdelningschefen, bestämnes till en kassör och bokhållare samt tre revisorer och bokhållare, med den fördelning af arbetet mellan dessa, som i en blifvande arbetsordning varder föreskrifven;

att skriftliga meddelanden mellan afdelningen och verkets styrelse så vidt möjligt är undvikas, samt att särskild diariiföring å afdelningen icke må ega rum; äfvensom

att, jemte det Marinförvaltningens skyldighet att granska de från stationerna månadtligen inkommande kassaräkenskaperna begränsas i öfverensstämmelse med ofvan omförmälda grunder, nämnda räkenskaper med verifikationer skola, så snart de blifvit för Förvaltningens bokslut använda, till Kammarrätten öfverlemnas eller ock i Förvaltningens embetslokal hållas tillgängliga för verkställandet af den revision, som åligger Kammarrättens öfverrevisionsdepartements militieräkenskapskontor.

Förvaltningens kansli utgöres för närvarande af en sekreterare, hvilken tillika har skyldighet att bestrida advokatfiskalsgöromålen så väl hos Förvaltningen som vid flottans härvarande station, en notarie, en registrator och aktuarie samt en kanslist; dock har, då ny interimssstat för verket utfärdades den 21 December 1871, blifvit bestämdt, att notariebefattningen skulle vid nuvarande innehafvarens afgang indragas. Då, enligt komiténs mening, sekreteraren fortfarande såsom hittills komme att blifva fullt sysselsatt af sekreterare- och advokatfiskalsgöromålen, och det dessutom vore mindre lämpligt att denne tjänsteman, som i följd af sin dubbla advokatfiskalsbefattning stundom är sysselsatt på annat ställe än inom Förvaltningens embetslokal, finge till uppdrag att föra protokollet vid Marinförvaltningens sammanträden, hvilket uppdrag förutsätter närvaro på stället, samt kanslisttjänsten, i öfverensstämmelse med hvad komitén vid behandlingen af andra embetsverks stater i afseende å hittills varande lägsta tjenstegraden föreslagit, bör indragas emot det att medel ställas till verkets disposition för godtgörelse åt extra biträden och bekostande af

Kansliet.

renskrifning, anser komitén af behovvet påkalladt, att notariebefattningen å kansliet bibehålles, och hemställer alltså,

att den ständiga personalen å Marinförvaltningens kansli bestämmes till en sekreterare och advokatfiskal, en notarie samt en registrator och aktuarie.

Extra biträden, vikariat, renskrifning m. m.

Såsom i det föregående blifvit framhållet erfordras i Marinförvaltningen för sådana göromål, hvilka kunna bestridas på ett för statsverket mindre kostsamt sätt än genom anställande af tjänstemän med ordinarie lön, anslag till arvoden åt e. o. tjänstemän, hvilka mot betingad ersättning blifva antagna för år eller annan bestämd tid eller för något visst arbete, och är likaledes antydt, att åtminstone ett sådant biträde erfordras för intendentsafdelningen och ett för kansliet. Om arvodet för en hvar af dessa förslagsvis beräknas till 1,200 kronor om året skulle för ändamålet alltså fordras ett årligt belopp af 2,400 kronor.

Då vidare under semester ersättning skall utgå af statsmedel till vikarie till enahanda belopp som tjänstgöringspenningarne, emot det att vikarien afstår sina egna tjänstgöringspenningar, blir för detta ändamål behöfligt ett årligt belopp af 1,037 kronor 50 öre.

För renskrifning finnes redan nu i verkets stat uppfördt ett belopp af 600 kronor, hvilket likväl visat sig otillräckligt så att för ändamålet åtgått jemväl större delen af verkets anslag till gratifikationer åt e. o. tjänstemän och betjente, 450 kronor. Då efter kansli- och kammarskrifvarets tjänsternas indragning all renskrifning komme att besörjas af särskilda personer emot betalning, måste härför åtgå ett ännu högre belopp; i följd hvaraf och då medel jemväl böra finnas till godtgörelse åt e. o. tjänstemän, hvilkas biträde mera tillfälligt behöfver anlitas, lärer någon förhöjning i nyssnämnda summor, tilsammans 1,050 kronor, erfordras; och anser komitén, att kostnaden för i fråga varande begge ändamål kan antagas blifva omkring en half gång högre än för närvarande, eller för slutsummans jemnande 1,562 kronor 50 öre, hvarigenom totalbeloppet af i fråga varande utgifter förslagsvis skulle uppgå till 5,000 kronor.

På grund af dessa beräkningar hemställer komitén,

att ett årligt anslag af 5,000 kronor ställes till Marinförvaltningens förfogande för att användas till vikariatsersättningar, renskrifning, flitpenningar och tillfälliga biträden.

Hvad angår vaktbetjeningen, nu utgörande en vaktmästare och två kammardrängar, kan densamma så mycket mindre tåla vid någon minskning, som verkets tjenstemannapersonal, genom de militäriska och tekniska byråarnes förening med Förvaltningen, komme att icke obetydligt ökas; men å andra sidan blefve det ökade besväret med upppassning godtgjort genom den förbättring i aflöningsförmåner, som bör betjeningen i detta liksom i andra embetsverk beredas. I öfverensstämmelse med grundsatsen, att sportler skola till statsverket indragas, bör äfven här den i öfrigt ringa inkomsten för vaktmästarne af sigillpenningar upphöra. Komitén föreslår alltså,

att vaktbetjeningen hos Marinförvaltningen bestämmas till en förste vaktmästare och två vaktmästare, samt

att vaktbetjeningens inkomst af sigillpenningar må upphöra.

Enligt komiténs nu framlagda förslag skulle antalet ordinarie embets- och tjenstemän å Marinförvaltningens intendentsafdelning och i dess kansli komma att utgöra tillsammans 8, jemte 3 vaktmästare. Beträffande denna personals aflöningsförmåner, lära desamma böra bringas i öfverensstämmelse med de lönebelopp, som vid innevarande års Riksdag blifvit bestämda för motsvarande befattningar inom Hofrätterna och Statskontoret. Härvid möter likväl den omständigheten, att löneförmånerna för lägsta gradens tjenstemän inom nämnda verk blifvit bestämda till olika belopp, i det att en hvar af denna grads tjenstemän i Hofrätterna blifvit tillerkänd i lön 2,000 kronor och i tjenstgöringspenningar 1,200 kronor, tillsammans 3,200 kronor, jemte rätt till två ålderstillägg à 500 kronor, hvaremot tjensteman af motsvarande grad i Statskontoret enligt stat eger åtnjuta i lön endast 1,600 kronor och i tjenstgöringspenningar 1,200 kronor, tillsammans 2,800 kronor, med enahanda rätt till ålderstillägg. Skillnaden mellan dessa lönebelopp för tjenester i samma grad lärer hafva sin grund uti de olika vilkor, som blifvit föreskrifna för åtnjutande af lön enligt ny stat för de olika verken. För hofrätterna gäller nemligen, att med befattning derstädes »icke må förenas annan tjenst å rikets, riksdag-

gens eller kommuns stat; ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen i Hofrätten.» För Statskontoret åter har ett dylikt vilkor stadgats endast i afseende på tjänstemännen af andra och tredje tjänstegraden, emedan, på sätt det vid Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående löneroglering för Statskontoret fogade statsrådsprotokoll gifver vid handen, detta embetsverks tjänstemän af lägsta graden ansetts kunna, utan åsidosättande af tjänstens fordringar i Statskontoret, tillika innehafva andra befattningar. Vidare förekommer den olikhet i vilkoren för åtnjutandet af de nya lönerna för Hofrätterna och för Statskontoret, att tjänstemännen i sistnämnda verk blifvit tillförsäkrade kostnadsfri semester, medan de tjänstemän i Hofrätterna, för hvilka semester kan ifrågakomma, skola, då de vilja komma i åtnjutande af sådan ledighet, sjelfva bestrida kostnaden för vikariatet. Då nu Marinförvaltningens tjänstefattningar i lägsta graden komma att taga tjänstemännens tid och arbetskrafter i fullt anspråk, har, såsom redan är anfördt, komitén ansett en sådan rättighet att innehafva annan befattning, som för Statskontorets tjänstemän af lägsta graden blifvit medgifven, icke böra ifrågakomma inom Marinförvaltningen, der den utan tvifvel skulle komma att menligt inverka på tjänstgöringen. Med hänsyn till dessa förhållanden och då tillika tages i betraktande, att i fråga varande tjänster i Marinförvaltningen i afseende på vigt och betydelse ingalunda må anses stå tillbaka för första gradens tjänster i Hofrätterna, anser komitén löneförmånerna vid de förra böra bestännas till lika belopp, som enligt nya staten kommer de senare till godo, sedan vikariatskostnaden under en och en half månads semester, 150 kronor, blifvit bestridd, eller i jemnt tal 3,000 kronor, fördelade i lön 1,800 kronor och i tjänstgöringspenningar 1,200 kronor, jemte ålderstillägg i vanlig ordning.

I enlighet härmed men under iakttagande i öfrigt af de beslut, som fattats i afseende å aflöningen för Statskontorets embets- och tjänstemän samt betjente, är bifogade förslag till stat för Marinförvaltningen upprättad, och hemställer alltså Komitén,

att aflöningarna för Marinförvaltningens interdensafdelning och kansli samt vaktbetjening må bestämmas i enlighet med det under Litt. A. härhos bifogade statsförslag.

Berörda statsförslag slutar med en summa af	Kronor 36,600: —
hväremot under innevarande år för motsvarande 10	
embets- och tjänstemän samt 3 betjente, på sätt	
Bil. Litt. B. närmare utvisar, är afsedt ett belopp	
af	» 34,660: —
så att den nya staten skulle öfverskjuta den nu-	
varande med	Kronor 1,940: —

De verkliga lönebeloppen komme dock att något öfverstiga de i staten utförda genom de ålderstillägg, som kunde tillkomma vissa tjänstemän, hvilka vid tillträddandet af lön enligt ny stat egde tillgodoräkna sig den tid, som förflutit från deras utnämning till eller förordnande å tjänst inom graden, men summan af dessa löneförhöjningar kan dock ej med tillförlitlighet beräknas för än närmare den tidpunkt, då den nya staten kommer att tillämpas; och lära de för detta ändamål behöfliga medlen böra tagas i beräkning vid bestämmandet af det under femte hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till ålderstillägg.

Af det förslag, Komitén nu i underdånighet afgifvit, framgår att Komitén äfven i fråga om Förvaltningen af Sjöärendena vidhållit den redan i afseende på Statskontoret tillämpade grundsats, att i de centrala verken en kollegial eller samrådlig behandling fortfarande bör ega rum beträffande alla ärenden, som äro af den beskaffenhet, att en sådan behandling kan anses erforderlig, men att öfriga ärenden deremot böra afgöras af verkets chef, dock med skyldighet för vederbörande föredragande att med chefen dela ansvaret för beslutet, då han icke yttrat en från detta skiljaktig mening. Hvilka slags ärenden, enligt Komiténs åsigt äro af beskaffenhet att påkalla kollegial behandling (pleniärenden) är i det föregående antydt;

men den närmare utredningen häraf lärer böra ske först i sammanhang med uppgörandet af förslag till ny instruktion för verket, hvars styrelse då blir i tillfälle att gifva denna allmänna grundsats den tillämpning, som kan hemtas endast från noggrann detaljkännedom af alla inom verket förekommande ärenden.

Hvad verkets grundform i öfrigt angår, så har Komitén, hvilken måst lämpa sitt förslag efter vissa för handen varande förhållanden så väl ofvan som nedan om den centrala myndigheten, — förhållanden, om hvilkas lämplighet Komitén icke egt ingå i pröfning, — haft att välja mellan följande tre former:

att betrakta öfverstyrelsen såsom ett helt med *en* chef, hvilken sålunda komme att utöfva chefskapet inom styrelsens begge hufvudafdelningar, både den militära och den ekonomiska;

att göra denna senare hufvudafdelning själfständig med särskild chef, hvarigenom verket skulle komma att hufvudsakligen bibehålla den ställning det för närvarande eger;

och slutligen att låta verket utgöras af fristående byråar eller afdelningar, en hvar med sin chef, hvilken skulle ega beslutande rätt i de ärenden, som uteslutande rörde hans afdelning, medan hvarje annat ärende skulle behandlas kollegialt af de chefer, till hvilkas afdelningar detsamma kunde anses i ett eller annat hänseende höra.

Af dessa former har Komitén af anförda skäl valt den förstnämnda; men då meningarne kunna vara skiljaktiga i denna del, bör Komitén tillkännagifva att, vid beräkandet af de för verket erforderliga arbetskrafter och vid dessas fördelning på särskilda afdelningar, uppmärksamheten varit fästad derå att, huru än i fråga om chefskapet kunde komma att beslutas, anordningen i öfrigt måtte befinnas lämplig och ändamålsenlig. Skulle sålunda Eders Kongl. Maj:t finna den ekonomiska delen af öfverstyrelsen böra ega sin särskilda chef, så möter i den föreslagna anordningen intet hinder därför; och skulle den tredje af ofvan omnämnda former anses ega företrädet, så skulle ärendena komma att *i regeln* erhålla den behandling, som af Komitén är föreslagen för de undantagsfall, då chefen för öfverstyrelsen vore frånvarande i följd af andra embetsförrättningar; dock torde, på det enhet och sammanhållning mellan öfverstyrelsens begge hufvuddelar åtminstone i någon mån måtte bevaras, i sammanhang med an-

tagandet af endera af dessa former böra föreskrifvas, att vissa ekonomiska ärenden skola handläggas vid gemensamma sammanträden emellan verkets styrelse och chefen för flottans militärpersonal.

Förvaltningens af Sjöärendena ofvanberörda till Komitén remitterade underdåniga förslag till ny aflöningsstat återställes i underdånighet, och Komitén framhärdat med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar

R. VON FEILITZEN.

ERIK LJUNGSTEDT. O. R. HAMMAR. LISS OLOF LARSSON.

Anton Granlund.

Stockholm den 17 Maj 1876.

Litt. A.

Förslag till Stat

för *Marinförvaltningen*, att tillämpas från och med år 1878.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Chef:				
En Flaggman.....				
Militärafdelningen:				
<i>Chef:</i> 1 Officer vid flottan af regementsofficers grad	—	—	—	Åtnjuta aföning å andra stater.
Kommenderade officerare				
Ingenjörafdelningen:				
<i>Chef:</i> Öfverdirektören vid Marin-ingenjörstaten				
Ingenjörer				
Intendentsafdelningen:				
<i>Chefen</i>	4,400	2,000	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 Kassör och bokhållare *	1,800	1,200	3,000	
1 Revisor och bokhållare	1,800	1,200	3,000	
2 d:o d:o	3,600	2,400	6,000	
Kansliet:				
1 Sekreterare, tillika advokatfiskal i Förvaltningen och vid Stockholms station	3,000	1,500	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 Notarie	1,800	1,200	3,000	
1 Registrator och aktuarie	1,800	1,200	3,000	
Till vikariatsersättningar, renskrifning, flitpenningar och tillfälliga biträden.....	—	—	5,000	
1 Förste vaktmästare	800	300	1,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 Vaktmästare	500	300	800	
1 D:o	500	300	800	
Summa Kronor	—	—	36,600	

* Den för "kassören och bokhållaren" här upptagna aföning föreslås under förutsättning, att in- och utbetalningar i Marinförvaltningen komma att ordnas på det sätt som för Statskontoret blifvit af Komitén föreslaget. Kommer deremot kassören att omhänderhafva kontant uppbörd, torde hans aföningsförmåner böra höjas med 500 kronor missräkningspenningar.

Litt. B.

Aflöningsförmåner

för Förvaltningens af Sjöärendena civile embets- och tjänstemän år 1876.

	Löner och arvoden.	Dyrtids- tillägg.	Summa.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
1 Amiralitetskammarråd.....	4,500	900	5,400
1 Sekreterare, tillika advokatfiskal i Förvaltningen och vid Stockholms station	3,500	700	4,200
1 Notarie.....	2,200	440	2,640
1 Registrator	2,200	440	2,640
1 Kanslist	1,000	200	1,200
1 Kamererare	3,500	700	4,200
1 Kammarförvandt.....	2,200	440	2,640
1 Bokhållare	2,200	440	2,640
1 Kammarkrifvare.....	1,000	200	1,200
För materialförvaltaregöromålens bestridande	150	—	150
1 Kassör	3,000	600	3,600
För renskrifning i Kansliet och Kammarkontoret	600	—	600
Till gratifikationer åt e. o. tjänstemän och betjente	450	—	450
1 Vaktmästare	700	—	700
1 Kammarkdräng	600	—	600
1 Dito	600	—	600
<i>Tillkommer:</i>			
Till extra biträde åt Kammarkontoret.....	1,200	—	1,200
Summa	29,600	5,060	34,660

Särskild mening af

R. von Feilitzen.

Jag delar den af Komitén uttalade åsigten, att den ställning till Förvaltningen af Sjöärendena, som de nuvarande tekniska byråerna intaga, icke är tillfredsställande. Den bereder Förvaltningen visserligen tillfälle att erhålla tekniska bestämmelser, nödvändiga för fullgörande af nådiga uppdrag, men detta endast genom öfverflödigt omväg, hvartill kommer att dessa byråers sjelfständighet och beslutande rätt i annat, än hvad som är rent tekniskt, lätt åstadkommer oreda, hvarföre dessa byråer böra ställas helt och hållet under Förvaltningen. Beträffande byråernes antal är likväl min åsigt olika Komiténs. De mål, som angå fartygs och maskiners konstruktion äro i Förvaltningen fullständigt representerade af Chefen för Mariningeniörstaten, likasom de kamerala målen äro det af den civila ledamoten (kammarrådet) och det är endast utredningen af ärenden rörande artilleri- och minväsendet, som erfordrar mera speciel kunskap än som kan påräknas af Förvaltningens ledamöter. Dessa ärenden tillhöra nu en och samma byrå nemligen varfsbyrån, men det har visat sig lämpligt att till varfvet å Skeppsholmen förlägga de af varfsbyråns arbeten, som röra minväsendet, emedan derstädes kunde erhållas biträde af verkstäder och personal m. m. för utförandet af nödiga experimenter. Det vore derföre fördelaktigare om varfsbyrån utbyttes mot tvänne byråer, en för artilleri, hvars chef vore ständig ledamot af den ekonomiska öfverstyrelsen, och en för minväsendet, hvars chef, likasom nu är fallet med öfverdirektören för Mariningeniörstaten, deltoge endast vid behandlingen af sådana ärenden som rörde hans detalj.

Förslag att organisera en ekonomisk öfverstyrelse på fristående byråer utan gemensam chef har äfven varit föremål för Komiténs öfverläggning, men ogillats; då nu emellertid det i slutet af Komiténs utlåtande upptagna tredje alternativ för embetsverkets ordnande skulle medföra en stor del af de olägenheter, som föranledt mig att instämma i detta ogil-

lande, anser jag mig böra anföra, att enligt min öfvertygelse en sådan organisation skulle omintetgöra sammanhanget emellan besluten, och göra det omöjligt att dervid iakttaga nödig ekonomi. Med sjelfständigt beslutande byråer följer nödvändigheten att dem emellan dela anslagen; man skulle erhålla flere embetsverk i stället för ett; varfscheferne, som skulle lyda alla byråerna, komme i en svår ställning och under krigstid skulle häraf tvifvelsutän mycken oreda uppkomma. Arméförvaltningens exempel kan icke ega tillämpning på flottans ekonomiska styrelse, enär verksamhetsområdet för departementen i denna förvaltning lättare kan begränsas. Hvarje departement har dessutom sin särskilda materiel samt särskild underlydande personal och arbetsposter; då deremot de olika delarna af flottans materiel i de flesta fall äro af den beskaffenhet de icke kunna bestämmas och tillverkas oberoende af hvarandra, och hvartill kommer att arbetena, hvilka hufvudsakligen utföras på flottans varf äro af ekonomiska skäl sammanförda såvidt möjligt till samma arbetspost.

Det af Komitén föreslagna sammanförandet under en gemensam chef af de militära personalfrågorna med dem som röra materiellens underhåll, anser jag vara lika obehöfligt som menligt för båda delarne. Denna min från öfrige komitéledamöters skiljaktiga mening grundar sig derpå, att jag olika uppfattar vigten och beskaffenheten af de ärenden, som utgöra föremål för den föreslagna Marinförvaltningens handläggning likasom egenkaperna hos de personer, af hvilka såväl chefsplatsen, som öfriga militära befattningar inom Marinförvaltningen skola bestridas, och att jag fäster vigt vid den omständighet, så olika förhållandet för andra embetsverk, att de militära ledamöterna, som skola föredraga ekonomiska ärenden, komma att utöfva en verksamhet, som är mera eller mindre främmande för deras egentliga yrke, att de tjenstgöra på förordnande och, för att döma af förhållandet hitintills, icke särdeles länge fortfara med tjenstgöringen vid embetsverket och äfven under denna tjenstgöringstid emellanåt blifva kommanderade på sjöexpeditioner, hvaraf följer att nödigt sammanhang i ärendenas behandling endast på det sätt kan erhållas, att denna behandling ledes af en mindre ofta ombytt chef, som deråt kan egna uteslutande uppmärksamhet, biträdd af civilledamoten.

I sammanhang härmed får jag anmärka, att, till följd af ofvan anförda förhållande, den kollegiala formen för behandlingen af ärendena i den ekonomiska öfverstyrelsen enligt min öfvertygelse medför flere fördelar än olägenheter, och därför bör i allmänhet tillämpas, ehuru jag i

öfrigt delar komiténs mening att vissa ärenden kunna och böra afgöras under enklare form.

Det åsyftade målet att erhålla en kraftig styrelse kan lika lätt förfelas igenom att tilldela samma person de befattningar, som lämpligen kunna bestridas af flere, som genom att åt flere öfverlåta beslutande rätten i ärenden, hvilka hafva så nära gemenskap med hvarandra, att de böra af en och samma myndighet afgöras. Jag kan derföre icke gilla förslaget att sammanföra nästan alla till femte hufvudtiteln hörande ärenden under en och samma chef, med åliggande för honom att deltaga i hvarje ärendes behandling.

De rent militära egenskaperna äro så olika dem, som erfordras för behandlingen af ekonomiska, tekniska och juridiska ärenden, att det sannolikt blefve svårare, än Komitéen förestält sig, att inom flottans officerskår finna personer med förmåga att fylla den föreslagna chefsbefattningen på det sätt, att hvarken den militära eller den ekonomiska afdelningen blefve lidande. Men äfven om det skulle vara möjligt för en och samma person att under fredstid nöjaktigt leda ärendena i de båda afdelningarna, det jag för min del betvivlar, så kan det dock tagas för gifvet, att under krigsrustningar, då båda afdelningarne erfordra en mångdubbel verksamhet, denne chefs både tid och förmåga snart skulle befinnas otillräcklig.

Såsom skäl derföre att chefen för flottans militärpersonal äfven bör vara chef för den ekonomiska Förvaltningen anför Komitéen att, sedan numera militärchefs- och varfchefs-befattningarne vid stationerna blifvit oberoende af hvarandra, det militära intresset eljest icke skulle blifva behörigen iakttaget vid behandlingen af de ärenden, som tillhöra den ekonomiska Förvaltningens handläggning. Jag kan icke tro att detta skulle blifva fallet mera hädanefter än hitintills, då flertalet af dessa ärenden utredes af varfscheferna, hvilka äro äldre, erfarne militärer, biträdde af underlydande departementschefer, alla officerare, utom en vid hvardera stationen, och derefter handläggas i en Förvaltning, der flertalet ledamöter består af erfarne officerare.

Att ärenden kunna förekomma för hvilkas behandling det kan vara nödvändigt för chefen för flottans militärpersonal att rådgöra med den ekonomiska Förvaltningen eller för denna Förvaltning att rådgöra med chefen för militärpersonalen, är utom all fråga, men deraf följer icke nödvändigheten af en gemensam chef. Sedan år 1872, då alla tekniska ärenden, enligt instruktion, skildes från Förvaltningen af Sjöärendena, och dess myndighet derjemte i flere afseenden förminskades, är det tvifvelaktigt

om ens något ansvar för underhållet och förkofran af flottans materiel ålegat detta embetsverk. Komitén föreslår nu en öfverstyrelse, som omfattar icke allenast alla ärenden rörande flottans ekonomi och materiel, utan äfven allt som angår personalens öfningar och undervisning, men synes icke vilja ålägga den med afseende å den ekonomiska delen vidsträcktare ansvar än som enligt 1872 års instruktion tillhört Förvaltningen. Häruti kan jag icke instämna. Då ifrågavarande ansvarighet icke lär grundlagsenligt kunna läggas på chefen för Sjöförvarsdepartementet, måste den, enligt min öfvertygelse, tillhöra den ekonomiska öfverstyrelsen, huru än denna öfverstyrelse i öfrigt må organiseras.

Den af Komitén föreslagna föreningen af nuvarande civilledamots- och kamererare-befattningarna skulle medföra sådana olägenheter, att jag icke kan instämna i detta förslag. Derest Marinförvaltningens chef, på sätt Komitén föreslagit, finge ensam beslutanderätt i de flesta frågor, måste, då man hos honom, med förstudier och föregående tjänstgöring af helt annan art, icke kan förutsätta en närmare kännedom om administrativa författningar eller vana vid rättsfrågors handläggning, han i dessa ämnen rådföra sig med den civile afdelningschefen, hvilken följaktligen komme att till honom stå i ungefär samma förhållande, som öfverkommissarien till stationsbefälhafvaren vid flottans station i Carlskrona före den senaste organisationen af stationernas styrelse. Då denne afdelningschef tillika finge att utarbета alla utlåtanden, reglements-, instruktions- m. fl. förslag, i administrativa och ekonomiska ärenden, hvilka af Eders Kongl. Maj:t affordras Marinförvaltningen, handlägga alla besvärsmål och civila befordrings-ärenden samt en mängd andra från stationerna till Marinförvaltningen hänskjutna frågor, så måste af allt detta hans tid blifva så upptagen, att han icke kan medhinna åt de kamerala göromålen egna någon närmare tillsyn eller öfvervaka att de med vederbörlig omsorg och noggrannhet skötas, hvartill, så väl som för utredning och handläggning af en mängd kontorsgöromål, en särskild tjänsteman måste under den föreslagna nya organisationen af detta embetsverk blifva ännu mera behöflig än under den nuvarande, emedan den civila afdelningschefen kommer att vida mera än hittills af förvaltningschefen anlitas. Det är för öfrigt af vigt, att inom Marinförvaltningen finnes att tillgå en tjänsteman med den närmare kännedom om kontorsgöromålen i allmänhet, som erfordras hos den, hvilken under afdelningschefens semester eller för honom inträffande förfall skall förestå hans embete, hvilket icke synes kunna lämpligen ske af sekreteraren såsom komiterade föreslagit,

emedan han är för kontorsgöromålen främmande och således icke kan utöfva den tillsyn öfver desamma, som skulle åligga afdelningschefen eller hans vikarie. Icke heller kan en sådan mera allmän kännedom om dessa göromål vinnas af någon bland den underordnade kontorspersonalen, af hvilken hvarje tjänsteman är upptagen af sina särskilda kontorsgöromål och hvilka, derest Komiténs förslag godkändes, skulle beröfvas all utsigt till befordran, emedan de aldrig komme i tillfälle att sätta sig in i afdelningschefens åligganden, hvars embete likväl vore det enda, till hvilket de kunde hafva någon utsigt att befordras. Äfven ur denna synpunkt vore det således synnerligen angeläget, att bibehålla kontorschefs-platsen, hvilken den af de underordnade tjänstemännen, som dertill funnes vara lämpligast, kunde förordnas att under innehafvarens semester eller förfall förestå, och som för dessa tjänstemän kunde innebära åtminstone någon möjlighet att icke för alltid stanna på innehafvande plats. Då, enligt hvad Komitén äfven erinrat, kontorsgöromålen, i följd af förändradt redovisningssätt, blifvit under den senare tiden betydligt ökade, visar sig äfven häraf nödvändigheten att bibehålla kamereraretjensten.

På grund af hvad nu blifvit anfördt anser jag:

att den ekonomiska Förvaltningen bör såsom hitintills hafva särskild chef och dessutom bestå af en civil ledamot och 2:ne militära ledamöter, af hvilka den ena är chef för artilleribyrån, samt derjemte af chefen för Mariningeniörstaten och chefen för minbyrån, hvilka sistnämnde, på det att deras tid så litet som möjligt må tagas från arbetet å deras byråer, skulle deltaga endast i handläggningen af sådana ärenden som röra deras detaljer;

att den kollegiala formen för ärendenas behandling bör i regeln bibehållas, med rättighet för chefen att på eget ansvar besluta vid undantagsfall, då så stor skyndsamhet erfordras att 2:ne af de öfrige ledamöterna icke hinna sammankallas;

att kontor och kansli hufvudsakligen förblifva såsom hitintills;

att den ekonomiska förvaltningen skall åläggas att, i hvad på den ankommer, inför Eders Kongl. Maj:t ansvara för underhållet och förkofran af flottans materiel.

Jag instämmer till alla delar i Komiténs uttalade åsigt att chefen för Sjöförsvarsdepartementet bör beredas tillfälle att på genaste väg erhålla tillgång till den utredning och öfriga upplysningar han kan finna sig behöfva för utöfvandet af sitt viktiga kall, och bör derföre instruktionen för den ekonomiska Förvaltningen innehålla nödiga bestämmelser

om skyldighet för ledamöterna att hvar för sin detalj lemna utredningar och upplysningar.

Beträffande de af Komitén föreslagna lönestater för intendentsafdelning och kansli får jag anföra följande:

Att sätta kassörens aflöning lika med bokhållarnes och revisorernes synes mig icke lämpligt. Kassörsbefattningen är i sig sjelf ganska ansvarsfull och dessutom af den beskaffenhet, att dess innehafvare i de flesta fall stannar dervid utan utsigt till ytterligare befordran, hvarföre ock hans aflöning bör vara sådan, att den är någorlunda tillräcklig för lefnadsbehofven äfven vid mera framskriden ålder samt att pensionen vid afskedstagandet icke blifver otillräcklig.

Så länge Lotsstyrelsen är inrymd i samma hus, som Förvaltningen, kan kassörsbefattningen hos denna Styrelse utan olägenhet förenas med den hos Förvaltningen, hvilket ledt till besparing för Lotsstyrelsen, emedan, derest den erhöle en särskild kassör, dennes aflöning svårligen skulle kunna bestämmas så lågt, som till det arvode af 500 kronor, som nu derfor utgår. Då emellertid förändrade förhållanden kunna inträda, hvarigenom det blefve mindre lämpligt att förena dessa båda befattningar, så synes kassörens aflöning å Förvaltningens stat böra bestämmas oberoende af det arvode han kan komma att uppbära å Lotsverkets, men likväl ett detta arvode motsvarande belopp å Förvaltningens stat besparas, så länge kassören åtnjuter aflöning af Lotsverket.

Rörande i öfrigt de föreslagna aflöningsbeloppen samt villkoren för deras åtnjutande har Komitén ansett sig bunden af de principer Riksdagen antagit vid regleringen af andra embetsverks stater, men jag finner mig dock pliktig att här angifva de olägenheter, som dessa principers tillämpning i vissa fall kommer att medföra, derigenom att den fasta lönen är upptagen alltför lågt i förhållande till tjänstgöringspenningarna och till den för motsvarande tjänster nu fastställda aflöning. Då den ifrågasatta löneregleringen afsett en af förökade lefnadskostnader påkallad löneförbättring, torde väl såsom allmän regel få antagas, att ingen tjänsteman bör genom den nya regleringen få sämre aflöningsvilkor än förut, hvilket likväl i vissa hänseenden skulle blifva förhållandet med alla ifrågasvarande tjänstemän, ehuru visserligen deras aflöningsförmåner på det hela skulle blifva förbättrade.

Enligt Kongl. brefvet den 23 Februari 1858 och Kongl. cirkuläret den 9 November 1860 äro kollegiernes embets- och tjänstemän befriade från allt afdrag å innehafvande aflöning under sjukdom, som icke varar

öfver 2 månader och det afdrag å lönen, som derefter kan ifrågakomma, skall icke öfverstiga fjerdedelen deraf samt ega rum endast i den händelse annan person behöfver förordnas till tjenstens bestridande, hvilken föreskrift jemväl blifvit tillämpad på civilpersonalen vid flottans stationer genom § 163 i 2:dra delen af reglementet för flottan. Enligt Komiténs förslag skulle åter hvarje embets- eller tjensteman inom Marinförvaltningen, så snart han af sjukdomsförfall är hindrad att sin tjenst förrätta, förlora sina tjenstgöringspenningar, hvilka icke utgöra $\frac{1}{4}$ utan ända till $\frac{2}{5}$ af hela aflöningsbeloppet. Sekreteraren hos Förvaltningen, som nu är berättigad att under 2 månaders sjukdom bibehålla hela sin aflöning, 3,500 kronor, skulle, enligt komiterades förslag, endast få bibehålla 3000 kronor, kassören, i stället för 3000 kronor, få åtnjuta 1,800 kronor och tjänstemännen af 2:dra lönegraden, i stället för 2,200 kronor, endast 1,800 kronor, och sådant medan sjukdomen för dem medför ökade utgifter och minskad möjlighet att bereda sig någon inkomst utöfver den knappa lönen.
